

S. Raudavė

KOVA

KOVOJ
TU LAYSI
SAVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams 2.00
pusmečiui 1.00

ADRISAS:

1815 Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Philadelphia, Pa. 19 Birželio (June) 1908 m.

Nr. 25

Metai IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Agitacijos metas.

MERIKOS Jungtinių Valstybių politiskame gyvenime neužilgo prasidės labai svarbus metas, rinkimų agitacijos metas. Tiesa, jau pernai rudėnop buvo pradėta ypač senųjų, buržujinių partijų rengtis prie tos politiškos rugėpiutės, šį met gi jau visos partijos kruopščiai taiso medegą žodiniams ginklams, kurie bus suvartoti už mėnesio, dviejų. Kiekviena partija išstato savo platformas – agitacijos pamatus ir programas, ką žada duoti žmonėms, visuomenei, kokias permainas arba pagerinimus įvest.

Socijalistai kalbėtojai toje agitacijoje jaučiasi turį po savim tvirčiausią pamatą, ypač šįmet, kada krizis net užaušėlius pertikrino, kad nėra ko gero laukt iš turėjų partijų, tų pačių turėjų, kurie milijonus darbininkų pavarė iš darbo, dir-

bantiems gi numušė uždarbius, o šiaip visiems pakėlė kainas ant reikalingiausių gyvenimui dalykų (mėsa šiuo tarpu dikičiai pabrango ir neužilgo da labiau ketinama pabranginti; tas pats ir su kitais valgomais dalykais) Tas kapitalistų godumas, tas jų plėšikiškas budas, šiojo nelemto draugijos surėdymo išauklėtas, yra tai visiems jaučiamas faktas, kad iš tų senosios tvarkos vaikų nieko gero niekada nesulauks žmonės darbininkai. Socijalistai, eidami į agitacijos lauką, prisirengia tik tiek, kad nuosekliai galėtų parodyt šios tvarkos netikumą ir koki reikalingi ir galimi nauji įvedimai; jie sako, kad mes turime tiktai aiškinti esaučius blogumus ir beaiškinant pasirodys, kas reikia daryt, kad tie blogumai būtų pašalinti, kad jie negalėtų daugiau įvykti; mes eidami aiškinti tatau prieš minią, turime gerai žinot mūsų platformą ir prog-

ramą ir tatai nuosekliai punktas po punktu išaiškint. Lietuviai socialistai agituoja už Socialist Party ir dėlto jiems prisiėina gerai išstudijuoti ne tik abelną socialistų programą, bet ypač tam tyčia šiems metams paliekta Socialist Party Platformą ir Programą. (Platforma patilpus pereitam «Kovos» numeryje, o šiame num. talpinamas ir programą, lietuviškai išverstas).

Amerikos Socialistų Partijos Programas.

Kaipo budą sutvirtinimui įiegų darbininkų klesos jos kovoje už įvykdinimą galutinio jos tikslo ir papildinimui josios galės pasipriešinti kapitalistų prispaudimams, mės skelbiame ir prisizadame patys ir mūs išrinktiejie viršininkai pildyti sekantį programą:

1. Greita valdžios pagelba bedarbiams, užvedant šiuo darbus: statyti naujas mokyklas, apšodinti miškais iškirstasias ir dykasias žemes, pataisyti išdžiuvusius (sausus) žemės plotus ir išplėtoti visokius kitus naudingus visuomeniškus darbus. Visi samdomi prie tų darbų žmonės turi but tiesiok valdžios samdomi aštuonių valandų darbo diena ir už dabartinę unijų mokesį. Valdžia teipgi turi paskolinti pinigų be procentų valstybėms ir miestų valdyboms, kad tos užvestų visuomeniškus darbus. Ji turi prisidėti prie darbininkų organizacijų tondo, iš kurio yra šelpiami jų nariai bedarbiai, ir turi pasistengti panašiais kitokiais budais, jos galybėje esančiais, sumažinti plačiai išsiplėtojusį tarp darbininkų vargą. kurio priežastis yra netikęs kapitalistų klesos valdymas.

2. Kolektyviška nuosavybė geležinkelių, telegrafų, telefonų, garlaivių linijų ir visų kitų pergabenimo ir susinešimo įrankių ir visos žemės.

3. Kolektyviška nuosavybė visų pramonų (industrijų), kurios yra sutvertos ant visuomeniškos papėdės ir kuriose konkurencija (lenktynės) negali gyvuoti.

4. Išplėtojimas visuomeniškos valdybos ant kasyklų, akmenų skaldyklų, žibalo šaltinių, girių ir vandens pajiegtų.

5. Užėmimas ir vartojimas žemės yra vienintelė turto tiesa. Moksliškas sodinimas girių ir pataisymas pelkėtų laukų. Teip apšodyti ir pataisyti laukai turi ant visados pasilikti visuomenės turto.

6. Absoliutiška spaudos, kalbos ir susirinkimų liuosybė.

Ekonomiški reikalavimai.

7. Pagerinimas darbininkų padėjimo pramonėje:

a) Sutrumpinant darbo dieną sulyg pasigerinimu mašinių;

b) Duodant kiekvienam darbininkui pasilsėti nemažiau kaip pusantros dienos per nedėlią;

c) Geriau prižiurint dirbtuves;

d) Užginant samdymą vaikų nepasiekusių šešiolikos metų amžiaus;

e) Užginant tarpvalstybinį vaikų, kalinių ir neprižiurimų dirbtuvių išdirbinių pergabenimą;

f) Panaikinant oficiališką labdarystę ir jos vieton pastatyti priverstiną apsidraudimą (insurance) nuo bedarbių, ligų, nelaimingų atsitikimų, palieгимų, senatvės ir smerties.

Politiški reikalavimai.

8. Uzdėjimas ant paveldėjystės mokesčių, proporcionališkai augančių sykiu su palikimais ir artumu giminystės.

9. Pažangioji mokesis už įplaukimus.

10. Neaprubėziuota ir lygi balsavimo teisė vyrams ir moterims, ir mės prisizadam stoti į veiklią rinkimų agitaciją šioje linkmėje. Inicijatyva ir referendum, proporcionališkas atstovavimas ir atšaukimo teisė (atšaukt netikusius išrinktuosius).

11. Senato panaikinimas.

12. Panaikinimas pasisavintos Aukščiausiojo Jungtinių Valst. Teismo [Supreme Court] galės spręsti apie konstitucijoniškumą įstatymų, Kongreso jau užtvirtintų. Kad šalies įstatymai būtų atšaukiami arba panaikinami tik kongreso arba per visų žmonių referendumą.

13. Panaikinimas prezidento balsavimo galės.

14. Kad konstitucija būtų taisoma balsų diduma.

15. Valdžia rankose didumos. Visuose rinkimuose, kur nė vienas kandidatas negavo didžiumos, balsavimas turi eiti antru kartu.

16. Užgyrimas tolesnių žinksnių link visuotino apšvietimo (mokinimo) ir užlaikymo sveikatos; dabartinį Mokslo Biurą paverst į Departamentą ir sutverti Žmonių Sveikatos Departamentą.

17. Atskyrimas dadartinio Darbo Biuro nuo Komercijos ir Darbo Departamento, ir įkurimas Darbo Departamento.

18. Kad visi teisėjai būtų žmonių renkami trumpam laikui, ir kad galybė išleidimui uždraudimų (injunction) būtų tuojaus pažebota tam tikrais įstatymais.

19. Kad balsavimo teisė būtų kiekvienoje valstybėje suteikta visiems Jungt. Valst. pilnamečiams piliečiams, išgyvenusiems devyniasdešimts dienų prieš rinkimus toje valstybėje, ir kad balsuotojų užsirašymas užsibaigtų ne anksčiau kaip penkias dienas prieš riukimus.

20. Teismai neapmokami.

Toks pagelbos budas, kokį mės galime išreikalauti nuo kapitalizmo, yra tiktai darbininkų prisirengimu prie paėmimo visų valdžios galybių, per ką jie gali apvaldyti visą pramonės sistemą ir tokiu budu prieiti prie savo pagal teisybę prigulincios paveldėjystės.

Laikraščių ir draugijų atydai.

Caro valdžios kruvini nagai siekia ir Ameriką. Šitos respublikos «karaliai» «broliškai» paduoda tai valdžiai ranką: Rusijos pabėgėlius revoliucionierius pradeda jatai išduoti. Į senatą ir į kongresą yra įnešta tam tikra rezoliucija, jei ji bus priimta, tad šis valdžių broliškumas bus apramdytas. Bet tam reikia apie pusės milijono parašų. Visų Rusijos tautų ateiviai stropiai renka parašus po ta rezoliucija (ją prisiuočia, pareikalavus, iš Washingtono; vadinasi «Concurrent Resolu-

tion No. 28»; įnešta į senatą Hon. A. J. Hopkins'o iš Illinois ir į atstovų namą Hon. William S. Bennet iš New York City).

New Yorko kalėjime sėdi latvyys Paurenas, paskirtas deportacijai. Pasiskubinus surinkti reikalingą parašų skaičių, jis ir kiti bus užtikrinti, kad gyvena laisvojoje šalyje, kur kruvinojo budelio nagai nepasieks. Reikia rinkti parašų, reikia pasidaruoti umai.

Moterų Sąjungos reikale.

Parašė A. Antonov.

GAN praktiškas ir kiltas draugių brooklyniečių pasiryžimas — sušaukt moterų susivažiavimą, kad bendrai apsvarstyt pragumus moterų organizaciją įkūnyti ir išdirbti tam tikrą programą, pagal kurią tos organizacijos nariai turėtų žengti, — liko sutiktas priešginiavimais. Užgimė baimė ne tik minčių tyloje, bet pasiskleidė ji net ant laikraščių puslapių Nesistebėčiau, jei tai rašytų ne socialistai ir nesocialistiškuose laikraščiuose. Pasirodo, kad lietuviai socialistai nenori pripažinti to, ką teip guodoma visos pasaulės tarptautiški socialistai. Vokietijos ir Anglijos socialdemokratija nemažai deda spėkų moterų darbininkių organizacijų sutvėrimui ir palaikymui. Finlandijos socialistai «Finlandijos Moterų Sąjungoj» matė galingą spėką revoliucijai ir kultūros pakėlimui. O mūsų draugai dreba iš baimės, kad moters neatsikirtų. Pilypai šventasis, bėgk iš kanapių, moters buntavojai!

Bereikalo gąsdinate Pilypą: moterys nė nemano atsiskirti, bet skubinasi susivienyti.

Ilgą amžių vergija padarė jas fiziškai ir protiška silpnėmėmis už vyrus. Tiesų aprubežiavimas atšaldė jas nuo kiltų gyvenimo klausimų. Jos atsiliko. Sakysite, ir vyrai toje pačioje vergijoje gyvena. Ne! Jų vergija buvo ir yra lengvesnė. Vyrai visados turėjo ir turi daugiau tiesų. Kadangi privatiška savastis baisiai kenkia daugybei tikrai gamtiškų reikalų, gamtiškam žmonių gyvenimui, ir kadangi moteris gamtos verčiama turi pasilikti motere, tad ją privatiška savastis užvis labiau ir nukankino. Nesakau, kad gamta neverčia vyro likti vyrų, bet paskutiniojo gamtiškos ypatybės suteikia jam lengvesnę poziciją. Pasinaudodamas tuom, vergas vyras turi da savo vergą-moterį. Jei paimsimė nesugadintus girtuokliavimu ir paleistuvyste kapitalistus, tai aiškiai pamatysime, jog jie kur-kas daugiau išsivystę, negu darbininkai. Apsistokite kur nors prie biržos arba išpuoštuose sodnuose, kame vaikščioja kapitalistai. Kada arti jų praicina darbininkas, tad net stebėtina, kaip jis nepanašus nė į vieną iš turčių. Ir jei tik kapitalistai nežudytų beprotiškai savo pajėgų ir neaikvotų ant niekšysčių laiko, tad negreitai darbininkai pavytų juos fiziškomis ir protiškomis spėkomis. Moteris, nešdama kapitalistišką ir vyrišką jungą, priversta buvo nupulti arba, teisingiau sakant, atsilikti.

Kaltas tam surėdymas, netikė ekonomiški santikiai.

Bet jeigu tie patys santikiai, galų gale, padarė moterį vyro darbininko drauge, o ji nemoka tokia būti, arba nepajėgia, tai reikalinga, išrasti tokį būdą, kad jiedu galėtų susilyginti. Jeigu, pavyzdžiui, vienas mokinys I klesoj, o kitas V — negalima pirmaklesio išsyt mokinti to, kas mokinama V klesoj. Bet jeigu pirmaklesį mokinti gerai, tai jis labai greitai gali pavyti V klesos mokinį. Jeigu tie du mokiniai rengiasi į aptiekorius — tikslas jų vienokis, — skirtingumo ypatingo tarp jų nesimato: anksčiau ar vėliau jiedu bus lygūs. Norint greičiau susilyginti, vyresnės klesos mokinys turėtų paaukauti savo pajėgų, kad priartinti prie sa-

vęs jaunesnįjį. Sakysite, kam jis trukdys savo laiką? Beabejonės, jis galėtų nubėgti toli ir guodotis tuo, kad jo niekas moksle nepavyt. Bet lygybė uždraudžia jam tai daryti. Tiek to. Jei man sako, kad moksle lygybė gali būti peržengta, tai tas da nereikia, kad ir gyvenime teip turi būti. Mokslo bėgyj lygybės gali ir nebūti, bet kultūra reikalauja, kad jo rezultate ji apsireikštų. Gyvenimas yra visų žmonių pašaukimo rezultatas, — dėlto jame lygybė neatbūtinama. Susipratimas, kultūriškas draugijos narių stovis — yra faktoriškas gero gyvenimo. Jeigu aš noriu, kad šitas faktorius iš visų pusių pageidaujama veiktų, tai turiu stengtis, kad visi žmonės stovėtų ant lygaus laipsnio su manim, arba aš turiu likti lygus jiems.

Lygybė — tai teisingiausias socialdemokratijos lozungas, pilnas mokslis argumentų ir pastovių gerovės dogmų.

Taiigi ir moterys, man rodos, tveria savo Sąjungą ne dėl to, kad atsiskirti nuo vyrų, bet dėl to, kad pasiekti tą patį laipsnį, ant kurio vyrai jau stovi, — kad susilyginti su jais.

Moterų Sąjungos iniciatoriams užmetama, būk jie eina prieš socializmo principus. Kur tie principai peržengti? Pasirodo, kad K. Marks ir F. Engels šaukė visų šalių darbininkus vienyti, o mes norime atskirti moteris, iš kurių susideda pusė darbininkiškos klesos. Tokis užmetinėjimas neteisingas! Nereikia manyti, kad K. Marks kvietė tik kumščius suvienyti, ne, — jis daugiau suprato, tuos žodžius ištardamas. Mums reikia suvienyti ir savo susipratimą, persitikrinimus ir savo dvasiškas spėkas, kaip ir medegiškas. Tarp organizacijos narių turi viešpatauti solidariškumas ir harmonija nuomonėse. Propagandyviškuose rateliuose tai ne tiek svarbu, bet politiškai veikiančiose organizacijose, ypač revoliucioninėse partijose, tas turi būt. Moterų sąjunga gali priruošti tokius elementus. Moterų sąjungos iniciatoriai pasiryžo įbristi giliai į darbininkių minias, jie pasiryžo suvienyti ir menkiausias pajėgas, kurios da šalinasi nuo socialistų, kad ateityj išlavinti jas. Nors atskiri sąjungos nariai ir silpni išspradžios būtų, vienok turime atminti kad vienybė — galybė.

Taiigi, sąjungos iniciatoriai nori suvienyti išblaškytas moterų darbininkių spėkas į vieną kūną, kuris, nuolat besilavindamas, susilygįs su vyrais. Kur gi čia einama prieš principus?

Jei Moterų Sąjungos užmartytojos ar užmartytojai ragintų moteris atsimeiti nuo socialistiškų ir kitokių darbininkiškų organizacijų, tad galima būtų užmesti kaltę. Kitaip yra. Nieko priešingo ir pavojingo iš jų pusės negirdėjome; visur matosi kvietimas į vienybę, nes ir pati sąjunga bus darbininkių susivienijimu.

Mūsų klausinėja, kam moterims vienyti atskirai nuo vyrų. Atsakymas gali būt tokis: dėlto, kad susilyginti su vyrais; dėlto, kad moterys turi ypatingus reikalus, paeinačius tiesiai nuo gamtos; dėlto, kad moterų politiškas ir ekonomiškas padėjimas yra skirtingas nuo vyrų padėjimo. Kas nežino, jog joms sunkiau prieinamas mokslas ir pedagogika? Kas nemato jų prašalinimą iš valdiškų įstaigų arba aprubežiavimo įstoti į jas? Kas ginčys, kad moteris už tokį pat darbą negauna mažesnį užmokesnį? Ant galo, paklausiu, kur dingio gamtiškas moteries pašaukimas? Pasirodo, kad jį prarijo kapitalizmas ir industrializmas. Jau tie keli klausimai sako, kad moteris turi skirtingus reikalus. Ir tie reikalai vienija visas moteris.

Kurpiai rišasi į profesionališką sąjungą, kad kovoti už savo reikalus. Ir socialdemokratija mato tame darbininkų susipratimą, ne sakau, kad galutiną. Atsitinka, kad kokiame nors mieste visi darbininkai užganėdinti savo padėjimu, išskyrus siuvėjus, kuriuos savininkai baisiai išnaudoja. Siuvėjai, tokiu būdu, turi susiorganizuoti, kad pagerinti savo būvį. Negali kurpius, kalvis arba inžinierius suprasti siuvėjų darbo sąlygų; paviršutinis supratimas toli nuo teisybės, dėlto siuvėjai patys privalo svarstyti ir gvildinti savo padėjimą, tada ir reikalavimus jie išstatys tikrai jiems naudingus.

Supranta tai gerai socialdemokratija, dėlto ji ir remia ekonomišką darbininkų sąjungas. Pats K. Marks pasakė, kad mažiau sia darbininkų organizacija kur-kas daugiau reiškia, negu kuo-kiliausios teorijos ir išvadžiojimai. Kiekviena darbininkų organizacija, susitvėrus ant daugiau ar mažiau teisingo politiškos bei ekonomiškos kovos pamato, yra akmuo, remiantis socializmo prisiartinimą ir gązdinanti buržuaziją. Tas gązdinimas priverčia ją nusileisti.

Įkūnijimas organizacijos ant tikrai mums žinomų pamatų gali sutikti pasveikinimą arba kritiką, — žiūrint, kokių principų ji prisilaiko. Moterų Sąjungos da nematome. Gali ji pasirodyti viena iš seniai pageidaujamų organizacijų. Mēs, socialdemokratai, žinome, kad įtraukti darbininką į organizaciją, nors ir bepartvyšką, reiškia paduoti jam įrankį prie susipratimo. Kol žmogus niekur nepriklauso, jis, apart ypatingų mažmožių nieko nesvarsto; kada gi jam prisieina susidurti su kitų nuomonėmis, kurios neretai užgauna jo persitikrinimus, tad protas pradeda labiau veikti. Organizacijos sutinka įvairias kliūtis iš valdžios arba kapitalistų pusės, — joms prisieina pažinti valdžią ir jos politiką, buržuaziją ir jos niekšystes. Susidurs su tuom ir moterų sąjunga.

Socialdemokratai negali būt priešingi bepartvyškos organizacijoms, bet patys privalo jose dalyvauti, kad pakreipti jas į pageidaujamą, į teisingąją pusę.

Mūsų draugės, beabejonės, dalyvaus Moterų Sąjungoj.

Kaip jau minėjau, atskirų darbo šakų darbininkai organizuojasi į unijas, kad pagerinti savo būvį. Jeigu viešpatautų socializmas, nebūtų tas reikalinga, arba jeigu visų darbininkų padėjimas visada būtų lygus o lygus, tai jie galėtų risti tik į vieną organizaciją. Ne taip yra. Vieni darbininkai šiandien turi da darbą, o kiti — ne, vieni gauna da pusėtiną užmokesnį ir dirba neperdaug ilgą laiką, o kiti galutinai verčiami apskelbti darbdaviams kovą. Šiandieninį darbininkų padėjimą galima prilyginti prie mūšio lauko. Kova eina nuolatos, bet priešas tai ant vienu užpuola labiau, tai ant kitų. Mūsų priešas — kapitalas; visas proletarijatas — tai viena armija, kuri privalo gintis nuo šito priešo. Kada vedama yra karė, tad kariumenę padalyja į daugybę skyrių. Labai retai atsitinka, kad visi kareiviai vienu sykiu užpultų ant priešo. Jie tai galėtų padaryt, bet yra išbandyta, kad tokis užpuolimas tan kiausiai būna be pasekmingas. Gerai padalintos kariumenės dalys greičiau nuveikia priešą. Nors visa kariumenė eina prieš tą patį priešą, vienok ji išsiskirsto dėl parankumo, ją išskirstyt verčia ne vienodi priešo užpudinėjimai. Proletarijatas turi panašiai veikti savo politiškoj ir ekonomiškaj kovoj. Jis turi būti armija, socialdemokratijos vadovaujama, bet lai ta armija organizuojasi taip, kaip parankiau jai kovoti su savo priešu-kapitalu. Jei kariumenės mažai, tai mobilizuoja naujus kareivius ir lavina juos. Nauji kareiviai negali būti komanduojami sykiu su senais, išsilavinusiais. Taigi ir mēs norime suorganizuoti naujus kovotojus ir atskirai juos išlavinti.

Darbininkai kovoja ne tik už galutiną tikslą, bet ir už tuolaitinį būvį. Jei mēs prie socializmo žengtume, nepaisydami ant dabartinio savo padėjimo, tad į ką pavirstume lig jo išgyvenimo? Kapitalistai engtų mus, kiek norėtų, ir mēs tada, beabejonės, būtume utopistais. Jei visur sociališkas ir ekonomišką stovis būtų priruošęs kelias socializmui, jei dauguma darbininkų stengtųs prie paskutiniojo, tai galėtume tik džiaugtis, bet kad to nėra, tai prisieina, kovojant už galutiną sieki, pagalvoti ir apie šios dienos gyvenimą. Kiekvienas darbininkų būvio pagerinimas — yra žingsnis prie socializmo, — proletarijato sudrūtinimas, o buržuazijos nusilpninimas, jau nekalbant apie laikiną naudą. Pavyzdžiui, darbo dienos sutrumpinimas suteikia progą darbidinkui lavintis, skaityti, lankytis į susirinkimus ir tt. Mēs žinome, kad socializmas neišvengtinas ir kad prie jo verčiami darbininkai skubintis, bet ne-

užmirštame ir to, kad jis remiasi ant materijališkų pamatų. Dėlto neatsiduokime saldžioms svajonėms, o stiprinkime tuos pamatus, t.y. silpninkime buržuaziją nuolatiniais užpudinėjimais ant jos tiesų ir drūtininkime savo pozicijas nuolatinu būvio pagerinimu.

Moterų Sąjunga labai pageidaujama, nes ji kovos ir už dabartinį moterų būvio pagerinimą. Ji visuomet reikalaus moterų tiesų sulyginimo su vyrų tiesomis; ji stengsis, kiek galėdama, apginti moteris nuo visokio išnaudojimo; ji kovos už tai, kad moterei, abelnai, ir motinai, atskirai, būtų sugrąžinta draugijoje ir visose gyvenimo srytise ta vieta, kurią jai paskyrė pati gamta.

Randasi menkai susipratusių draugų, kurie, priešindami moterų sąjungos susitvėrimui, sako: «Visai nėra reikalo moterims skirtis nuo vyrų. Mēs mielai paduodame joms ranką ir lai darbuojasi jos sykiu su vyrais». Ankstyvesniejie mano aiškinimai tokį pasakymą jau sumuša, nors ir aš pripažįstu, kad visi darbininkai turi vienytis.

Dabar da pridursiu tą, ką mačiau savo akimis ir girdėjau savo ausimis.

1905 m., kada 30 spalio m. d. (17 sp.) Rusijos valdžia priversta buvo išleisti manifestą, Finliandijos gyventojai subruzdzo atgauti savo tiesas, kurias caro valdžia buvo apgrauzus. Jie kalbėjo, kad jeigu valdžia suteiks visuotiną rinkimų tiesą vyrams, tai galima bus nebestreikuot. Msterys, girdi, gali palaukti. Ne taip būta. Finliandijos moterų sąjunga ir įvairios darbininkų organizacijos griežtai pasakė, kad jeigu nebus duotos lygios tiesos moterims, tai jos kovą pratęs ir be vyrų. Moterų sąjunga apskelbė, kad už dviejų savaičių visoj Finliandijoj būtų laikomi moterų mitingai, kad palaikyti savo reikalavimą. Taip ir atsitiko. Rašė laikraščiai, kad vieną valandą ir vieną dieną atsibuvo 250 mitingų. Teko ir man ant vieno iš jų būti; mačiau, kaip karštai Finliandijos moterys stoji už savo tiesas, kaip drąsiai jos kvietė savo drauges nepadėti ginklo, kol neiškovos lygių tiesų. Greitai visos partijos pritarė tokiam moterų reikalavimui ir liko nutarta tarp kitų Finliandijos gyventojų reikalavimų patalpinti ir moterų reikalavimą. Valdžia neišdrįso atimesti visos šalies reikalavimą ir Finliandijos moterys 1906 metuos gavo lygias politiškas tiesas.

Taip, jos pačios tas tiesas iškovojo, jos siuntė 400 delegacijų į Helsingforsą su šituo reikalavimu!

Moterys amerikietės turi tai atminti, kad negana laukti, kol šventas Petras numes iš dangaus gerus metus, kol ateis socializmas. Jūsų gyvenimo reikalai spiria jus kovoti jau ir šiandien, jūs, aš tikiuos, padėsite bujot socializmo idėjai, ir mēs, socialdemokratai, padėsime jums darbuotis.

Minersville, Pa. 23.V.08 m.

Vargšas.

Pailsės vargšas vos kvėpuoja
Nuo sunkios skurdo letenos;
Ir užsimerkęs sau protauja:
Ką veikt? ar bus teip nuolatos?
Ar gi tik gimęs tam,
Kad skursti, vargą kęsti?
Ar gi aukščiausias man
Uždėj' tą kryžį nešti?
Galva nuo mislių jamjam skyla,
Prie darbo žadin jį baisaus...
Jam prieš akis paveikslai kyla...
Ir lemia jam nevargt daugiau...
Ne. Aš stiprus — nepasiduosiu,
Kol aš tik begyvuosiu:

Nebeprivers nieks prie klastos,
 Aš vis teip sau dainuosiu...
 Aš turiu veikti, nes galiu,
 Kitais gi naudingais takais
 Lai mano gyvastis tik ein —
 Už tuos, ką užgema vergais.
 O, sveikas būkie, varge tu baisus!
 Būk sveikas, nes tu suteikei jausmus,
 Jausmus, kurie beišvaduos
 Mane ir — budelį nušluos...
 Gana jau daug begyvenau,
 Gana, neb noriu jau daugiau...
 Lengviau bus man po žemele,
 Ne slėgs ji juk manęs labiaus.
 Meilesnė ji, nors ir šalta,
 Už kraugerius baisius;
 Geresnė yr' mirtis greita,
 Už tą, kas žudo per metus...
 Turiu tik veikti, nes jau laiks
 Už darbą jamjam atmokėt...
 Štai šits tyronas — tamsos vaiks!
 Tur užmokestį atsiimt!...
 Pražūk, kraujagery baisingas,
 Pražūk! Seniai jau buvo laiks
 Už darbus tavo veidmainingus...
 Pražūk, tu, išpera klastingas!
 Gamtos sutvertas tu tarp mūsų
 Gyvent, kol ji mirties tau neatsiūs.
 Bet didės, baisios kančios mūsų
 Sutrumpis tau gyvenimo metus...

Pienavežis.

Mirk!...

Gyvumo sriove žmonija slenka;
 Idėja gimdo savo galiūnus!
 Bet skurdus būvis jiems perleist tenka —
 Kala retėžiais jų silpnus kūnus.
 Už laisvę miršta mūsų didvyriai
 Užrištos burnos poetų būva.
 Tark tiesos žodį — vieta Sibire...
 Idėja tavo tamsoj težūva!...
 Mirkit Billūnai, mirkite Mačiai,
 Užžėlę kapai jūsų, Vaičiaičiai...
 Jūsų šviesos spinduliai jau nyksta,
 Jūsų praskleisti žiedeliai vysta...
 Pūkit numirę, mirkite gyvi;
 Tiesos jieškančių juk toks likimas...
 Mirt nėra gėdos, sviets nepadyvys,
 Ar gi ne toksai mūsų prigimimas.
 Mirk ir tu, «Kova», — juk jau pasenus,
 Ketverius metus amžiaus gyvenus...
 Tik jau praskleidei tarp žmonių šviesą, —
 Kam gi tau skursti, skelbt vargšams tiesą.
 Kam tavęs reikia — mes susipratom,
 Priešais skriaudikus krūtine statom...
 Mirk, mirk!... Štai grabas jau tau sutvertas,
 Ant vargšų sprando stovi iškeltas!...
 Lai skurdžius tamsus kaip buvo ir lieka,
 Lai žvėrių jungą kaip vilko ir velka...

Męs juk apšviesti... «mokslo puikybe»,
 Tavęs nereik mums — pranyk iš mūsų!
 Socijalizmo ir teip yr' galybė:
 Tarp visų «meilė, lygybė, brolybė»...
 Gulk, štai į duobę, «marselę» mūsų giedam,
 Tave užkasę saldžiau da užmiegam...

Juozas Ilgūnas.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Kruvinasis Rusijos globėjas rengiasi į ilgiausią kelionę, kokios per ketverius metus neturėjo: važiuoja į Revelį pasitikti Anglijos karaliaus. Su juo važiuoja visa šeimyna ir gaujos šnipai, kurie saugoja carą nuo «brangiųjų jo širdžiai valdinių»

Socijalistui atstovui Čekeidze duma balsų dauguma atėmė balsą per 15 posėdžių už tai, būk jis savo kalboj ižeidęs tikėjimo jausmus. Dievota ta juodoji duma! Jis pasakė, kad šventi paveikslai yra pagoniškių laikų liekana. Tai «tikėjimo» ižeidimas! Puiki žodžio laisvė caro dumoje. — Valdžia panaikino visas panslavistų organizacijas, mat nepripažįsta reikalo susiartinti su visoms slavų tautoms. — Finlandijos santikiuose valdžia įveda konstitucijos «pataisymą»: Finlandijos valdžios apyskaitas kontroliuos Rusijos ministerija, jei bus koki nesusipratimai, tai bus priduota pačiam carui, prie to esant ministerių pirmininkui arba Finl. vietininkui. Tai pasikėsimas ant Finlandijos savyvaldos.

Amerikos Jungtines Valstybes. Socijalizmas platinasi tarp jurės ir žemės kareivių. Apie tai aprašo socijalistų laikraštis «The World» išeinąs Seattle mieste, Washingtono valst. Štai keli faktai iš to aprašymo. Vienam parke, kur buvo prisirinkę daugybė jureivių, keletas socijalistų tarp jų išdalino kelis tūkstančius brošiūrų, kurias visi priėmė ir skaitė arba išidėjo į kišenių; tik keli numetė. Minėto laikraščio redaktorius buvo ant laivo «Connecticut» ir tarp jureivių bei oficerių išdalino kelis šimtus knygelių. Iš jureivių kalbos jis patyrė, kad ant visų Amerikos kariškų laivų yra socijalistų grupos, platinančios savo idėją. Ant laivo «West Virginia» yra jureivių socijalistų kuopa iš 100 narių; jie parsitraukia kas savaitė po 75 ekz. socijalistų laikraščio «Appeal to Reason». Tas laivas priklauso prie Ramausiaus oceanu eskadros ir pereitą rudeni sugrižęs iš Filipinų. Jie tvirtina, kad visa armija abelnai nepasikėsintų ant tokių pat svetimų žmonių, jei valdžia užsimanytų daryt karę su kuo.

Portugalija. Lisabonos policija susekė «Juodojo Kryžiaus draugovės» suokalbių nužudyti su bomba visą karališką šeimyną per šventę 18 Birželio. Iš vadovų areštuoti šie: Jose Avila, Adao Duarte ir Canstantine Mendes. Atrastos tos draugovės padirbtosios bombos ir susirašinėjimai parodo, kad prie jos prigulėjo ir Manuel Buissa, užmušėjas karaliaus Carlos ir princeo Luiz, ir teipgi turi artimus susinešimus su panašioms grupoms Barcelonoje ir Madride, Ispanijoje.

Kanada. Šitoji Anglijos kolionija Amerikoje, nusižiūrėjus, turbūt, į Jungtines Valstybes, pradeda varžyt po biskį laisvę, Pirmiausia varžo, kaip paprastai, balsavimo teisę. Tas buržujų-kapitalistų valdžiai pasisekė išdalies padaryti Manitobos apygardė. Socijalistai nutarė darbščiai apginti tą svarbiausią politišką teisę nuo jos užpuolikų.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Londonė buvo dviejų Anglijos socialistų partijų konferencija: «Independent Labour Party» (Nepriklausomoji Darbininkų Partija) ir «Social-Democratic Party». «Nepriklausomoji Darb. Partija» savo apyskaitoj pasirodė turinti 800 kuopų; socialdemokratų partija kiek silpnesnė, bet paskutiniu laiku plėtojasi greičiau, negu kitados, nes per metus isikūrė 50 naujų kuopų. Konferencijos pirmuoju tikslu buvo susivienijimas Anglijos socialistų partijų. Socialdemokratai priėmė rezoliuciją susivienijimo naudai, bet 180 balsais prieš 30 atmetė įnešimų arčiau susieit su «Darbininkų Partija», kuri nors politiškai, bet nesocialistiška. «Neprik. Darb. Partija» gi išreiškė norą visai susidėti su «Darb. Partija». Tas parodo, kaip tų dviejų partijų taktika skiriasi. Soc. D. P. nesvyruojančiai kovo su buržuazinėms partijoms už politiškas ir ekonomiškias teises. Nepr. Darb. P. mėgsta diplomatišku būdu, tarybomis išgauti iš turėjų sau teises. S. D. P. netiki, kad tarp «Darb. Partijos» galima platinti socializmo mokslą, i dėlto tveria naujas profesijines sąjungas ant klesų kovos pamatų. Nepr. D. P. tiki, kad ir senojoj partijoj gali darbuotis, vedant prie socializmo.

I Amerikos Socialist Party'jos kasą per gegužės mėnesį įplaukė sąnarinių mokesčių, už literatūrą ir aukų \$5949,80 (tame 3426 dol. su centais kaipo ekstra mokesčių buvusiojo susivažiavimo reikalams). Išleista 10,719 dol. 49c. Iki gegužės buvo išde \$6977,40. Birželiiui liko \$2207,71. Soc. Party delegatams lėšas kelionės į susivažiavimą mokėjo iš centro išdo — išmokėta \$7519,08.

Amerikos «Socialistų Darbininkų Partijos» («Socialist Labor Party») susivažiavimas prasidėjo birželio 8 d. New Yorke.

Iš Amerikos darbininkų gyvenimo.

Uždarbių apkopojimas. Seattle mieste, Washingtono valst. yra rengiama pramonės paroda 1909 metams. Tam tikra kompanija («Alaska-Yukon-Pacific Exposition Co.»), užsilimanti įrengimu parodos, numušė visiems darbininkams uždarbius. Kapitalistai susijungę su tuo tikslu, kad pasekmingiau galėtų apkopoti uždarbius ir pakrikdyti darbininkų organizacijas.

Zecerių sąjungos rinkimai. Neseniai atsibuvo rinkimai viršinių tarptautiškosios zecerių sąjungos (Intern. Typographical Union), ir apskelbta pasekmės Indianapolise, Ind. Kandidatu į prezidentus gavo J.M. Lynch 21,076 balsus ir H.S. Hudspeth — 13,361 b.

Vakarų kalnakasių Federacijos («Western Federation of Miners») 16 sis metinis susivažiavimas bus Denver mieste (Koloradoj) antrą panaudėli liepos mėn. Delegatų tame susivažiavime, sako, nebūsią tiek daug kaip pernykštyje, kuomet tos sąjungos narių skaičius teip didelei pakilo, kaip niekadoms neatsitiko organizacijų istorijoj. (Tai buvo pasekmė biauraus susitarusių Amerikos kapitalistų ir jų valdžios užpuolimo ant tos Federacijos, užsimanymo ją pakrikdyti ir viršinių, kaip Haywoodą ir kitus pakart, kas vienok nepasisekė).

Darbininkų organizacijų neįveikia krizis! Susipratusių darbininkų vienybės nesunaikina šis krizis bedarbė, bet priešingai da labiau vienijasi, nesigailėdami išmokėti kelis centus sąnarinės. Tą parodo augimas traukinių pečkurių ir mašinistų sąjungos («Brotherhood of Locomotive Firemen and Engineers»). Iki balandžio mėnesio ta draugija per šešis mėnesius (t.y. per «panikos»-krizio

metą) gavo 2,482 naujų narių, tai išviso turėjo 66,565 narius. («St. Louis Labor»).

SANJUNGOS REIKALAI.

Apie LSS. 4-to Susivaž. nutarimus ir «Kovos» buvį.

New Haven, Ct. 27-ta kuopa mėnesiniam susirinkime 6 d. birželio balsuojant protokolą patvirtino, be pinigiskų išlaidų, uytartų IX sesijoj po §§ 6, 7 ir 9, kuriuos vicbalsiai (10 balsų) nepatvirtina, motyvuodami tą nepatvirtinimą šiomis aplinkybėmis: 1. Buvo su viršum 40 draugų delegatų ir lengvai galėjo peržiūrėti knygas be apmokėjimo; 2) Išmokėjimas P. Kom nariui drg. Griniui yra priešingas nutarimui III susivažiavimo ir protestams kuopų tame reikale prieš IV susivažiavimą; 3) priėmimas veikalo «Moteris ir socializmas» ir pasiryžimas ant tokių didelių iškaščių, viešpataujant krizii šioje šalyje ir net mūsų Sąjungoj, neišlaiko nė mažiausios kritikos.

Kaslink šauksmų centro viršinių ir pavienių narių apie padavimą patarimų ir pagelbos nuo visuotino mirimo organui «Kovai», mūsų kuopa išnešė po ilgų svarstymų šią rezoliuciją:

New Haven, Conn., 27 kp LSS. mėnesiniam susirinkime birželio 6 d. svarstė umai užėjusį «Kovos» krizį, kurį gal visi Sąjungos draugai su dideliu nusistebejimu išgirdo: ne praėjo da nė pora mėnesių, kada centro sekretorius drg. Dubickas teip aštriai užpuolė ant drg. Norkaus už paminėjimą blogo finansiško stovio Sąjungos.

Kodėl drg. Dubickas neteisybę rašė?

Kodėl IV susivažiavimas, ta Sąjungos smetona, nieko apie tai nekalbėjo ir dar prisidėjo daugiau prie finansiško nu-puolimo «Kovos»?

Vieni metai gyvavimo naujos tvarkos aiškiai parodė, kad ji ne gal but, negal dar centro veikėjai but atsakančiai apmokami. Dėl to gi mūsų užmanymas palaikymui «Kovos» — panaikinti nuolatinį mokesčių Sąjungos centro viršinių-kams, o duot nuošimtį nuo pelno. Tada viršini-kai, koki butų, negraibstytių «Žariją» svetimoms rankoms, o stengtųsi padidinti jeigą, o sykiu ir nuošimčius sau.

Skola gi, kokia dabar randasi, guodotini draugai, malonėtų palaukti nekurį laiką. Kad organu neišnaudotų neatjaučianti idėjos draugai, randame reikalingu, kad įsirašantis į kuopą draugas mokėtų iškalno nors už 3 arba 6 mėnesius prenumeratą.

Garbus Sąjungos Draugai, apsvastykite šitą įnešimą ir su pasišventimu pagal savo galę aukaukim savo triusų ir spēkas palaikymui nuo pakrikimo Sąjungos ir išvedimo «Kovos» iš dabartinio finansiško labirinto.

Su sociališkais linkėjimais

Organiz. Jonas J. Karlauckas

Kasierius *E. C. Savickiūtė*
 Prot. rašt. *M. G. Paukščiuūtė*
 Fin. rašt. *T. Leukevyčius.*

* * *

Staughton, Mass. 86 kuopa LSS. protokolą IV susivažiavimo LSS. balsavo 13 balsų, kad priimtas, vienas balsavo, kad negalima priimti dėl viešo tik nutarimo, kaslink išleidimo knygos «Moteris ir socializmas», dėl dabartinio blogo laiko.

Kuopa svarstė draugo Širvydo įnešimą kaslink sumažinimo «Kovos». Męs nesutinkam su tuo ir norim, kad «Kova» nebutų sumažinta. Iš savo pusės męs patariam, kad visi draugai apsvarstytų savo susirinkimuos, kad užsidėtų ekstra mokestį po 25c. mėnesįj.

Mūsų kuopa pirmutinė mokės už augusto mėnesį 50c. Tą mūsų įnešimą leist per visus draugus: mūsų kuopa balsavo, kad būtų tai leidžiama per «Kovą» balsavimui.

Pirms. *P. Jaukonis*
 Rašt. *P. Šimkevyčius.*

Red. prierasas: 86 kp. nori savo įnešimą apie ekstra mokestį leist per referendum. Reikia, kad bent viena kuopa tą įnešimą paremtų, tada galės eit per referendum.

Atsišaukimas į Illinois rajono kuopas.

Draugai ir draugės! Męs matėme 23 numeryje «Kovos» pranešimą mus centro valdininkų, kad męs organui «Kovai» grėsia mirties pavojus, jeigu nesigriebsime į pagelbą. «Kova» randasi kritiškam padėjime ir vos jau gyvatą savo velka. Sąnarių skaitlius sumažėjo, įplaukimai nuo kuopų teip pat eina mažyn. Matomai atsiliepia dabartinis krizis ir ant mūsų Sąjungos, nes daugumas ypatų, neįstengia krizio laiku mėnesinę duoklę užsimokėt. Nemažai ir į tėvynę iškeliaivo. Drg. Širvydas tam pačiam numeryje «K.» pataria pakol užstos geresni laikai sumažinti ilgai nelaukus «Kovą» iki 8 puslapių, negu visai «Kovos» nustoti. Drg. Širvydo praktiškas įnešimas; bet visgi gaila būtų nustoti dabartinio didumo «Kovos». Sumažėjus «Kovai» teipgi nemažai bus nuostolių ir mūsų Sąjungai. Mažesniai laikraštįje jau kur kas bus mažiau naudos mūsų Sąjungai. Bus mažiau vietos naudingiems darbininkiškiems ir agitatyviškiems straipsniams. Bus mažiau įvairių žinių – žodžiu sakant laikraštis per pusę sumažintas tik pusę tiek ir naudos Sąjungai teiks. O šie metai, rinkimų metai teip svarbūs mums darbininkams. Agitacija mūsų tarpe teip labai reikalinga, kad neprošalį būtų turėti net ir kelis tokius laikraščius kaip dabartinė «Kova». Draugai ir draugės, nors mus valdininkai susivėlino mums pranešti apie grėsiantį pavojų mūsų Sąjungai ir «Kovai» mirtį, bet visgi nenustokime energijos ir šiame blogame laike. Rodykime prieš visuomenę, kiek išgalėdami savo tvirtumą, gyvumą. Stengkimės kiek išgalėdami palaikyti mūsų dabartinį vienintelį lietuvių socialistų darbininkišką laikraštį «Kovą». Illinois valstybėj jau pra-

dėjo truputį krutėti anglių kasyklose darbai. Da čia visgi negirdėti tiek daug subiednėjusių, kaip dideliuose miestuose, kur prie viršinių dirbtuvių mūsų sądraugai badą kenčia. Draugai! pasitaikius progai, parengkime tai vienur, tai kitur dabar, vasaros laike, piknikus, o visgi kiek pelnysime ir likusį pelną pašvęsdami, pagelbėsime mūsų mylimą laikraštėlį «Kovą». Mus 29 kp. LSS. jau pasižadėjo parengti minėtam tikslui pikniką. Teipgi ir mūsų rajono išdas beveik tuščias. Gal bus laikas ir konferenciją parengti.

Draugai ir draugės, į darbą! Nuo mus pačių priguli užsilaiikymas Sąjungos ir jos organo «Kovos». Nieks iš turėjų mus negelbės, nesėlps. Čia darbas mūsų pačių. Tik męs patys su ištverme privalome didvyriškai sunkiausius laikus, didžiausius vargus išlaikyti. Patys turime šviestis, mokintis ir zengti pirmyn, kartu su viso pasaulio mūsų draugais darbininkais prie panaikinimo visų dabartinių bedarbių, krizių, nelaimių ir visokių vargų.

Illinojaus rajono sekr. *Vincas Černauskas.*

Ir vėl griuvimo šmėkla!

LSS. gyvenime atsikartoja antras perijodas, sugriuvimo šmėklos perijodas. Pernai po trečiam susivažiavimui pasklido paskalas, kad Sąjunga — grius, grius tuojaus, nesulauks net, kada galės sykiu su prakeiktos drebulės lapais nukristi... Po 4-am susivažiavimui tuo pačiu laiku vėla tas pats paskalas. Pernai prisiejo man užklausti visų draugų: «Ar žūti, ar būti?» Rodos tas užklauskimas užkirto kelią visiems paskalams, nes aptilo iki šiam laikui. Kuom gi šimet užkirsime kelią tam «neišvengtina» griuvimui — ištikrųjų sunku išgalvoti. Galvojimui nėra vietos, nes visas blogumas tu no toje nelemtoje «naujojoj tvarkoj». Kitą kartą, prie «senosios» da teisybė buvo, o dabar, prie «naujosios» ji visai pražuvo, — tiek tik galima pasakyti, nuoduodant Ivinskį. Prie senosios tvarkos nieks už savo triušą, net už keliones nereikalavo užmokescio, o naujoji tvarka pradėjo mokėti ne tik darbininkams algas, bet ir «honoraviems» patarnautojams tai už darbą, tai už keliones. Ar gi ne biau ri ta naujoji tvarka? Ir kaip per visus metus skrajajo šnekelės, kad «apmokamasis komitetas» dykauja, nieko arba visai mažai tedirba, teip lygiai pasirodo, kad ir «honoravi» draugai už apmokėjimą labai lėtai dirba. Tų šnekelių būta ne kvailių.

Štai konyų kontrolės komisija dirbo, dirbo prieš susivažiavimą ir nors jau po susivažiavimui praėjo mėnesis laiko, savo darbo neatliko: Sąjungos turto apyskaitos nematyti. Pernai tokia pat komisija dirbo dykai ir greičiau atliko. Nereikėtų teip skubintis su apyskaitoms, jeigu tiems draugams, kurie dirba Sąjungos labui be jokio užmokescio nerūpėtų «Kovos» ar Sąjungos griuvinimas, arba kad draugai nesiskubintų aiškinti apie galutinį mūsų finansų nupuolinimą ir Sąjungos įbridimą į skolas iki pat smakrui. Teip, apyskaitų nėra, o draugas Širvydas «Kovos» N 23 pasiskubino paaiškinti, kad «Naujoji tvarka nieko naujo nepadarė, kaip ir tuos («senosios tvarkos suaugintus») 600 dol. suvartojusi da skolų pridarė», skolų net 900 dolerių ir Sąjungoj dabar teip, kaip bagaro ūkininko aruode, nėra kuo nė pelei dantis pasigalast.

Ar ne gėda mums, apmokamiems draugams, kad neapmokami draugai už mus darbą atlieka? Draugas Širvydas atliko darbą už knygy peržiūros komisiją. Be abejonės apyskaitos parodys, kad naujoji tvarka nebuvo toks baisus žvėris, kad būtų «nieko nepadarė», o tik senojo aruodo turinį iki dugnui «suvartojusi». Ir

draugai sąjungiečiai gal būtų teip nenusigandę kaip dabar atsitiko. Atsitiko aršiau, negu pereitų metų griuvimo perijode. Nes draugai «Kovos» zeceriai apskelbė, kad «Kova» j a u m i r ė, kad numeris 23 čias, kur patilpo drg. Širvydo straipsnis, jau p a s k u t i n i s. Tas apskelbimas buvo tik strategiškas žingsnis prieš naują tvarką, kuri tiek daug «suvartodama», neišmokėjo draugams zeceriams už tris savaites algos. Tačiau tas rodo ką kitą. Rodo, kad negalime teip labai džiaugtis «senąja tvarka», kuri kai kuriems Sąjungos darbininkams nieko nemoka, ir ne tik nemoka, be da reikia lauja, kad Sąjungos darbą atliktų naktimis (kas yra priešais LSS. programą — tiesą pasakius). Draugai zeceriai parodė, kad jie susipratę, teip, kaip LSS. mokina, kad pasišventimas turi ribas, kad darbininkas nedirbtų dykai, kad jis turi kovot už būvį. «Kovos» būvis — menkniekis prieš darbininko būvį... Pasirodo, kad drg. Šir. bereikalo pagyrė susivažiavimą už tai, kad tas «padarė vieną išmintingą žingsnį, — atžengdamas atgal»... Ar čia buvo išmintis? Ne, nes nereikėjo čia ką nors išmanyti: ekonomiškos sąlygos — krizis privertė tą daryti, privertė pasirinkti iš dviejų piktybių vieną mažesnę. Jeigu tas žingsnis prieš senosios tvarkos «išmintingas», tai reiškia, kad senoji tvarka tegyvuoja! naujoji gi tegriūva! Ir ne bereikalo eina nenuilstančios kalbos kad dabar «Kova» ir Sąjunga griūva ir kad tas labai esą gerai, nes paskui kaip išnaujo susitvers, tai gyvuos... (Tos kalbos eina iš Philadelphijos, bet dabar girdėt ateinant ir iš toliau).

Jeigu «žingsnis atgal» «išmintingas», tai kodėl nežengt ir daugiau tokių «išmintingų» žingsnių? Ir drg. J.O. Širvydas nurodo: «nieko ilgai nelaukiant — sumažint «Kovą» iki 8 puslapių ir palikti prie jos tik 2 darbininku». Na, tai jau tikrai grįš visa «senoji tvarka». Jei sąlygos privers — grįšime, bet nesiramisime, kad mes teip išmintingi... Juk «Kova» per pusę sumažinta, kaip sako drg. V.Černiauckas (šiam num.), «tik pusę tiek ir naudos Sąjungai teks». Tai pusė sugriuvimo. O sugriuvimas, man rodos, visai neišmintingas būtų... Da aršiau. Iš

Tadeušas.

Parašė J. Rėda.

DAU saulutė nusileido. Tadeušas ėjo į dvarą. Senas tai žmogus, sulinkęs, veidas raukšlėtas, sudžiuvęs, rankos puslėtos, kojos nuo darbo braška... Rankoje nešėsi botagą, krepšyje duonos, pusiau su pelais keptos. Saulei nusileidus, miglos krito ant pievų ir girių. Ežeras išrodė degančiu. Žiedai, rasos užgauti, pakvipo. Gegutė užkukavo, visi paukšteliai sučiulbėjo, linksmi praleisdami dienele. Kas tik gyvas sujudo ir gėrėjosi linksmu vakaru. Ponas dvarininkas su savo dvariškiais ir prieteliais žaidė sode; tarp jų sukalojosi aukšta su ilgom iki pat žemei drapanom figura, tai — kunigas.

Tuomet, kada dykaduoniai sode žaidė, Tadeušas pro girią eidamas gailiai verkė; ašaros iš jo įdubusių akių per sudžiuvusį veidą riedėjo kaip žirniai; rankovė sulopytos sermėgos visa sušlapus, bešluostant ašaras. Einant pro girią, atsiminė savo jaunas dienas, kurias visados nelaimėj apmąstydavo. Stojosi akise jo vargai, visa jo praėjus. Atsimena, kada pas tėvą augo, savo ukę turėjo, nereikėjo užveizdai rankų bujuoti. Mato savo tėvą susirupinusi, parvažiavusį iš Vilniaus,

pradžią «Kova» buvo maža, bet viltis buvo didelė. «Kovai» dabar per pusę sumažėjus, viltis gal visai pražūti. Nieks teip nenumuša pažangiosios dvasios, kaip atgal žengimas. Sakau, jei sąlygos privers — visi draugai moka taikintis prie aplinkybių — tai nėra dvasia visai nenupuls. Bet jei žingsnis į «naująją» buvo «neaprokuotas», ir dėlto blogas, tai būtų dvigubai blogiau, jei tokiu pat neaprokvimu, «nieko ilgai nelaukiant» mažintume «Kovą».

Mokyti ekonomistai ir socijologai dabar tvirtina, kad krizis Amerikoje tęsis da keletą mėnesių, o gal dvejus — trejus metus. Kitaip sakant po keletos mėnesių bus matyt, ar krizis neužilgo pasibaigs, ar da tęsis 2–3 metus. Tada turėsime spręsti, ar mažinti «Kovą», ar didinti. Juk daugelio draugų tikslu yra — didinti, o jeigu negalima didinti, nepanorės draugai mažinti. Tas viskas priklauso nuo geros valios draugų, nuo visų, kuriems rūpi, kad Sąjunga gyvuotų. Daug ko nereik: išlaidos jau beveik iki minimumo sumažintos (nors drg. J.O.Š. sako, kad pakeltos iki maksimumo, — to nebuvo ir nėra); po rinkimų da labiau susimažys. Užteks mums ir to smūgio, kad knygelių negalėsime išleidinėt. O tą baisiąją skolą — 900! — panaikšime šiuo būdu. Susivažiavimas nutarė, pasidėkavojant karštam pritarimui brooklyniečių — tarp kurių šįmet yra ir drg. Širvydas, — išleisti knygą «Moteris ir Socijalizmas», kuri kaštuos apie tiek, kiek «naujoji tvarka» «pridarė» skolos, t.y. apie 900! Nors ta knyga puiki ir naudinga, bet Sąjungai organas šimtą kartų naudingesnis — visi pripažįsta, kad be organo Sąjunga negyvuotų, todėl vieton rinkti prenumeratą knygai, visi organo palaikytojai rinks — «Kovai», ir tas IV-to susivažiavimo neapsvarstytas nutarimas liks atidėtas neapribuotam laikui. Kitokios išeigos nėra.

Draugai sąjungiečiai! Spręskite patys, aš išreiškiu tik savo nuomonę. Ar padėsite visą trusą minėtos knygos prenumeratos rinkimui, ar «Kovos» užlaikymui? Atsakymu bus jūsų darbas. Tik, kad jūsų gero darbo — darbo tveriančio, negriaujančio, nesu-

pralošus bylą. Ponas žemę atėmė, namus pardavė, motina iš gailėsčio ir rupesčių numirė... Sesutė prigėrė, drabužius skalbdama... Tėvas elgetaudamas svetimoje stuboje numirė.. Tik vienas Tadeušas pasiliko vargt ir prakaituot dėlei dykaduonių.

Perbėgęs mintimis per savo gyvenimą praeitį ir nusiverkęs gailiai, prisiartinio prie minėto sodo aukštos tvoros. Pasiropėjęs ant tvoros, apžvelgė visą sodą, — ar nematys savo pono, prieš kurį reikia stot, kaip prasikaltėliui. Ne ilgai reikėjo jieškoti pono, nes pono išverstos akys greitai užžvelgė Tadeušą ant tvoros pasikopėjusį.

— Kur tavo jaučiai, tu prakeiktas skarmaliau, chame! Žiurėk, kad tavo nė pėdsakio nebutų mano dvare, — sušuko ponas dantimis grieždamas:— Aš tave tik už dyką peniu, pati tingi dirbt, tai serga. Vaikai pusnuogiai alkani staugia...

— Kad aš, ponuli, neturiu kuo maitint, — pertraukė Tadeušas pono litaniją.

— Tylėk, chame, — suriko ponas, — nes tą patį padarysiu ir su tavimi, ką su tavo sunum! Patupėsi ir tu šešioliką mėnesių, kaip tavo sunus už nelegališkus raštus ir streikus.

Perkopęs per tvorą, — puolė ant kelių, prieš poną, bučiuodamas nutukusias kojas, meldė dovanojimo, ką pamigęs jaučius suleido į palivarko rugius. Savininkui to tik ir reikėjo: jaučius užgrėbė; ponas brangiai mokėdamas išpirko. Nors

tabdys nė vasaros karščiai, nors ir teks, kaip paprastai, su mažesniais to darbo vaisiais pasikakinti. Teipgi tikiu, kad nuo šio laiko sugriuvimo šmėklai, paskaloms kelias bus užkirstas, o jei ne, tai kitą kartą parodysiu to viso pikto priežastis ir tada, be abejo, pasiseks tą chronišką Sąjungos priepuolą išgydyt, sugriuvimo šmėklą išnaikint galutinai.

J. Baltrušaitis.

Literatūros Ratelis.

ATYDAI VISOS LSS.

Visiems gerai yra žinoma, jog literatūra tai dvasiškas penas stiprinantis nuvarginto proletaro dvasią ir mokinantis jį kaip geriausiai atsiekti savo tiesas. Pinigai suimti iš literatūros gali būt apversti tolesniam išleidimui arba sunaudoti kitiems mūsų Sąjungos agitacijos reikalams. Kaip pranešė mūsų Literatūros Komitetas, rankraščių, laukiančių atspaudzinimo, yra daug, bet nėra pinigų jų išleidimui. O literatūra mums yra būtina reikalinga. Todėl vienintelis kelias išrišimui to klausimo beliko surast šaltinius paėmimui pinigų jų išleidimui.

Aš su pritarimu savo kuopos ir rajono konferencijos įdaviau rezoliuciją, atsinešančią sutvėrimo LSS. Literatūros Ratelio, ratelio, kurio tikslą išreiškia pats vardas.

Susivažiavimas VIII sesijoje apsvaustę įneštą rezoliuciją priėmė, užtvirtino ir tolesnį to ratelio organizacijos darbą pavedė man, kaip užmanytojiui.

Ratelio įstatatai yra sėkanti:

1. Literatūros Ratelio sąnariu gali būt kiekvienas suprantantis literatūros platinimo reikalingumą.
2. L.R. užduocia bus platinti ir išleidinėti socialistų literatū-

Tadeušas neturėjo nė skatiko, tas ponui ne galvoje, turi grąžinti ir gana. Tadeušas neperstojo meldęs dovanojimo, bet ant tuščio.

— A—ha! Jau dovanuju, dar tau vieną rublį primoku, traukis iš čia ko greičiausiai...

— Kur buvai, tėtuli, teip ilgai. mes norime valgyt, — su verksmu prašnekėjo Jonukas.

— Imkie, suneli, likusį šmotelį duonos, duok Onutei ir mamai.

— Kad, tėtuli, mama nieko nevalgo, tik šaltą vandenį geria.

Ar iš tikro ponas susimylėjo ant vargšo, kuris visas spēkas savo atidavė. Nedovanojo. Nors išbučiavo kojas ir numazgojo ašaromis. Nors čia kunigas, dušių gelbėtojas, buvo, bet vargšo negelbėjo... Tadeušas, besirengiant gult, išgirdo dundėjimą; puolėsi į langelį — stebuklas, ką tai ženklina pribuvimas važiuoto užvezdos su dviem darbininkais.

— Tegul bus pagarbintas...

— Ant amžių amžinųjų...

— Kaip tave vadina?

— Tadeušas Purvis.

— Ką tu dirbai?

— Ariau, ponuli...

— Na, klausykite, ką aš tau pagiedosiu: metei aręš 12

ra po firma «Lietuvių Socialistų Sąjunga».

3. Kiekvienas gali tapti nariu L.R. užsimokėdamas per metus 1 dol.

4. Kiekvienas L.R. narys gaus po vieną ekzemplierį LSS. išleistų knygų išėjusių tuose metuose, už kuriuos užsimokėjo.

5. Metai skaitosi nuo 1 d. sausio iki 31 d. gruodžio ir kiekvienas tapdamas nariu L.R., nežiūrint, kada jis juo taptų, užsimoka už tą laiką ir gauna tame tarpe išleistas knygas.

6. Draugai, norinti sušelpti L.R. išdą, kurs ekzistuos vardu «Literatūros Fondas», gali mokėt ir daugiau, kaip vieną dolerį.

7. Kiekvieno L.R. draugo privalumu yra prie kiekvienos progos rinkti aukas «Lit. Fondan».

8. L.R. neturės atskirų kuopų, bet kiekviena LSS. kuopa privalo stengties, idant, nors ir ne visi, tai bent keletas draugų būtų L.R. nariais.

9. L.R. gamis rankraščius Literatūros Komitetas, renkamas visos LSS. pagal priimtą rinkimų būdą.

10. L.R. komitetas susidės iš 2 ypatų: organizatoriaus ir sekretoriaus-išdininko.

11. L.R. kom. priderystėmis bus: Organizatorius organizuos kuo-plačiausiai L.R., susinešinės su L.K. literatūros klausimuose, ir įnešimus L.R. sąnarių perleidinės per visuotiną L.R. referendum. Sekretoriaus-išdininko privalumu bus priiminėt pinigus, užlaikyt užrašų knygas su vardais ir antrašais L.R. narių, susineš su LSS. administratorium, idant šis tuoj išėjus knygai iš spaudos pasiųstų visiem Ratelio sąnariam, išdavinės apyskaitas, ves sąrašą ir užlaikys pinigus, kol L.K. nepareikalaus jų užmokėjimui už spaudą.

12. Visi L.R. sumokėti pinigai bus apverčiami naujų veikalų išleidimui.

13. L.R. komitetas bus renkamas ir visi reikalai atliekami visuotinu L.R. sąnarių referendum.

14. L.R. sąnarinė mokesčiai bus garsinama kas mėnesis L.R.

val., užmigai, jaučius suleidai į rugius, ponas išvaduodamas brangiai pamokėjo, suprantai?... Klausykite toliau: Tu esi tinginys ir senas, negali dirbt, pertai ponas negali tave ilgiau penėt, turi ko greičiausiai išsikraustyt iš šito lauzo. Vieną rublį gavai nuo pono, te dar 50 kapeikų — tai likę pinigai nuo tavo karvės.

— Kokios karvės?...

— Ponas išvaduodamas jaučius 10 rublių užmokėjo, ir ką jus penėjo, paskaitė 10 rub.; to visko patsai negalėjai užmokėt, per tai buvome priversti tavo margutę parduot. Likusius pinigus tau sugražinome.

Tadeušas apalpęs griuvo kaip pakirstas medis. Jonukas su Onute iš baimės į laukus išbėgo, manydami, kad juos visus veš kalėjiman, kaip jų broliuką.

— Kraustykite, chlopai, ko stovite... Kas tik jo yra, dėkite į vežimą.

— Kad ne drįstame, jis yra mūsų brolis darbininkas...

— Į darbą, kad liepiu! Žiūrėkis — dar neklausu.

Patsai pagriebęs Tadeušą, metė į vežimą, kiti išnešė moterį be žado, paguldė vežime, išnešiojo rakandus koki tik buvo.

— Ugi kur vaikai? turbūt pasislėpė iš baimės.

— Vaikų nežiūrėkite, galas nepaims, susijieškos patsai kaip prašvis. Pabaigta viskas, nuvežę į pamiškę ant sodžiaus

sekretoriaus.

Dabar visi kuopų viršininkai malonėkit ateinančiam savo susirinkime apsvarstyt to Ratelio vertę, ir jei rastų iš kuopos norinčių tapt nariais Ratelio ir tuomi pagelbēt išleidinėjimą LSS. literatūros, sumokėkit pinigų, arba pakol kas galit vien pasakyti ar prigulēsit ar ne, ir visi tie, kurie prisižad prigulēt, tur tuoj paduoti kandidatus į L.R. komitetą: organizatoriaus ir sekretoriaus išdininko, ir pasakius kiek draugų prigulēs ir kiek už ką balsavo prisiųsti man. Tą turi atlikt kuopos iki 1 d. liepos 1908. Aš sutvarkysiu balsavimą ir paduosiu išrinkimui tris daugiausia balsų gavusius kandidatus. Kada viršininkai bus išrinkti, tuo pradėsime savo darbą, ir tada tik nusiųsime mokesčius savo išrinktam išdininkui. Pakol jo da neturim, kuopos gal mokesčius pas save palaikyt.

Draugai, tik nepraleiskit šio pro ausis, kaip daugel dalykų jau buvo praleista, apsvarstykite ir tuo praneškite man, kad su 1 d. rugpiūčio galėtume pradēt pilnai veikt.

Socializmui atsidavęs Jūsų *F.J. Bagočius*,
Box 1399 Pittsburg, Pa.

V Rajono VI konferencija.

Laikyta 31 geg. 1908 m. Girardville, Pa.

Tvarkos vedėju išrinkta VI. Balčiūnas, sekretorium — M. Kapočiūtė.

Delegatai pribuvo nuo sekančių kuopų: — Minersville, Pa. 15-tos kuopos: J. Jesulevičius, A. Gavulis, V. Lietuvninkaitė ir P. Depskiūtė; Shenandoah, Pa 28 tos kp.: M. Kapočiūtė, V. Balčiūnas, V. Ravinskas, J. Rudminas ir M. Vakrina; Mahanoy, City, Pa. 46-tos kp.: F. Laurinaitis, F. Keblinskas, J. Merkuševičius ir V. Žemaitis; St. Clair, Pa. 53-čios kp.: T. Sendžikas; Shaft, Pa. 69-tos kp.: J. Rudzevičius ir Jablonskis; Hazleton, Pa. 80-tos kp.: J. Bekampis ir A. Kaminskas; Girardville, Pa. 79-tos kp.: A. Glinskas ir P. Švedas.

Rajono viršinių raportai:

Organizatorius pranešė, kad susitvėrė nauja kuopa New Philadelphia, Pa.

lauko išmeskite...

Vėjas suuzė, medžių lapai sukrotėjo, — praleisdami pro save vežimą pora arklių užkinkytą. Paskui vežimo, nesirodydami, ėjo du vaikai. Vėjas apstojo putęs. Aplinkui tykuma viešpatavo, tik staiga aglaitės sukrotėjo, iš jų tarpo išėjo jaunas vaikas, su brauningu rankoje... Išgirdęs arklių ir ratų dundėjimą, pasislėpė krume, laikydamas atvestą brauningą į vežėjus, manydamas, kad žemsargiai važiuoja. Prisiartinus vežimui, vaikas, išgirdęs dejuojančią savo motiną ir vaitojantį tėvą, šoko iš krumo kaip pašautas liutas, iššovė du syk, suriko: «Sustokite — prausite!» ir smogė vienam su brauningu per galvą.

— Vincuk! nemuškie, męs nekalti, tame kalta pono godulystė.

Vaikinas išgirdęs savo vardą, šoko kaip paukštis nuo vežimo, nenorėdamas duot save pažint.

Vežėjai arkliais sukirtę, privažiavo paskirtą vietą. Tadeušas išlipo iš vežimo. Jis rodėsi daug linksmesnis, negu pirma buvo. Pirmiausiai vežėjai po aržuolu paguldė Tadeu-

Rajono išdininkas pranešė, kad kasoje buvo \$16.18. Nuo knygiaus priėmė \$5.80. Kasoje yra \$21.98.

Knygius nuo praėjusios konferencijos turėjo literatūros už \$18.67. Pardavė už \$5.00. Neparduotos literatūros yra už \$12.87.

Raportas rajono atstovo išrinkto į Veikiamąjį Komitetą priimtas su tuo, kad užklausti Veik. Kom. nario, drg. Bernoto, kodėl jis nepatalpino į organą ir nepranešė kitiems Veik. Kom. nariams apie Illinois valst. rajono konferencijos nutarimus ir kodėl neatsiliepė ant pranešimo tilpusio «Kovos» 20 N.

Literatūros kom. pranešė, jogei dėlei rajono silpnų finansų, agitatyviški lapeliai likosi neatspausdinti. Nutarta jų visai neatspausdinti, nes tokius lapelius žadėjo atspausdinti centras.

Nutarimai:

1. Paraginti kuopas, kurios da neaukavo, ankauti į rajono išdą.

2. Šelpti «Kovos» fondą.

3. Vakare prieš konferenciją parengti prakalbas, kur galima.

Aukos:

Atsilankiusieji į konferenciją draugai suaukavo «Kovos» fondą \$20.20. Pasiųsti pavesta išdininkui.

Draugas Merkuševičius, iš Mahanoy City, Pa., paaukavo į rajono išdą spausdinamąją mašinėlę.

Rajono organizatorium išrinktas Ig. Rudminas, pagelbininku — A. Antonov, išdininku — VI. Balčiūnas, sekretorium — M. Kapočiūtė, knygium — J. Overaitis.

Sekanti konferencija nutarta laikyti mieste St. Clair, Pa., paibaigoje rugpiūčio, 1908 m.

Pirms. *F.V. Balčiūnas*, sekr. *Magdalena Kapočiūtė*.

Pranešimas drg. V. Černauckui.

Pagal pranešimą drg. V. Černaucko, tilpusį «Kovos» N 20 pasirodė, kad Illinojaus valst. rajono konferencijos patarimai, reikaluose Sąjungos, buvo pasiųsti Veik. Komitetui ant mano vardo. Tuojaus po tojo apskelbimo maniau pranešt apie tai, kad aš negavau jokių nutarimų, bet, pamislyjęs, die-

šienę, potam iškraustė visus rakandus. Neperėjo nė penkios minutų, pribuvo ir Vincukas, atveddamas Jonuką su Onute. Kokis tai verksmas ir raudojimas nelaimingos šeimos!... Jokia pluksna negal to aprašyti, nė vieno širdis nepatyrė tiek skausmo, kiek širdis Vincuko, viską dažinojus nuo tėvo. Nemazai ir tėvas turėjo skausmo, Vincukui išpasakojus, kokias kančias patyrė kalėjime, ir kaip pasisekė išsprukt iš kalėjimo.

Rytų šalyje dangus paraudonavo, duodamas ženklą prisiartinančios dienos; paukšteliai pradėjo čiulbēt. Saulė užtekėjo apšviesdama aplinkę. Tadeušas atsikėlęs budino savo moterį, bet moteris nenorėjo keltis, buvo užmigęs ant visados... amžinai... Nėra kam amžiną atilį giedoti. Nereikia jai morų, nė gailingų mišių, neskamba varpai, nes tas viskas tik už pinigų, o jų nėra pas varddienį darbininką.

Sunkiausiose kančiose ji mirė, bet nėra kam jos prirašyti prie šventųjų kankinių...

22. 11. 08.

na po dienos laukiau, gal kur nors užklydo per keno nors klaidą. Bet nesulaukiant, ir kai-kuriems draugams užklausiant ypatiskai manęs apie tuos nutarimus, privalau pranešti visiems draugams, kad jokių nutarimų iki šiol nėra gavęs nuo Illinois rajono, nors tas ir labai keistai išrodo. Kas per priežastis tokių nuotikių, man iki šiol nesuprantama. Tuomi atsitikimu turiu sau už priderytą tart, kad Veikiamasis Komitetas niekad nemanė draugų nuomonės ir patarimus palaikyt už nevertus atydos, nė-gi aš maniau ką-nors nuo V. K-to užslėpt. Dėl didesnio paaiškėjimo meldžiu drg. Černausko pranešti, ar jis siuntė redakcijos adresu ar mano privatiškui. Šiame «intrygų» laike ant manęs, kaip nenuoramos, kraunamos visokios kaltybės, ir jeigu jų negal suvotuloti iš mano «nešvarių» darbų, tai jas sutaiso «specijališkai». Todėl visiems draugams, visokiuose reikaluose susinešant su manimi meldžiu kreiptis išimtinai tik ant mano privatiško antrašo (228 Gerritt st.). Kitais aš pats neužsitikiu.

Dėlei stokos laiko, kitus dalykus priverstas esmu atidėti sekantį numerį, kur reikalai lytisi V. K-to.

V. K-to susin. sekr. *A. Bernotas.*

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neparšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būti teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Baltimore, Md. Darbai silpnai eina, daug bedarbių, o dirbantieji darbininkai turi sunkiau dirbti, kad tik geriau įtikti darbdaviams, kad tie nepavarytų iš darbo. Čia daug lietuvių užsiima kriaučyste, tai tie da šiaip-teip geriau užsilaiiko. Bet ką jau kalbėti apie prastų darbininkų padėjimą, kurių dauguma jau keli mėnesiai be darbo. Bet ir tai da daug mūsų žmonių yra visai nesuprantančių apie savo vargų priežastis ir galavi galvą padėti už kapitalistų gerovę.

Vietinė Liet. Soc. Sąjungos 14 kuopa jau nemažai turi narių ir da vis didinasi; bet tik ne visi darbuojasi ir lankosi susirinkimuose. Nors diskusijos ir šiaip susirinkimai tankiai buva, bet nežinia dėl kokios priežasties nepadaro įtekmės. Todėl mūsų kuopa išrinko (? Red.) kelis draugus vien lavinis kaipo kalbėtojai. Iš keliolikos draugų susitvėrė tam tikras ratelis — ne vien prakalbose lavintis, bet abelnai visose pakraipose.

Chicago, Ill. Tarp tokios daugybės lietuvių apšvietimas, nesulyginant, labai menkas; girtuoklystė labai prasiplatinus. Nors dabar krizio laikas, nors bedarbių žmonių daugybė, vienok subatos ir nedėlios vakarais saliunai užte užia.

Riverton, Ill. Nors kasyklose be darbo žmonių nėra, ale visai mažai dirba: po 2 ar 3 dienas per savaitę. Yra dvi šapotos, kur geriaus dirba, bet ten darbą sunku gauti. Šiomis dienomis vaikščiojo po mainas valtybės inspektorius; jis rado pas nekuriuos lietuvius prakirstas parako keges ir baksus nerakintus, ir areštavo tuos žmones. Sudo da nebuvo.

Tarp lietuvių apšvietimo mažai tėra; nors nuo pirmos gegužės karčiamų neliko, bet tarp savęs netur vienybės.

A. Melinovičia.

Pana, Ill. Šitam miestelyj darbai vien tiktai anglių kasyklose, kurių randasi 4 šaptoi su 900 kalnakasių (mainerių). Daugiausia čia apsigyvenę prancuzų, slovaku Yra ir lietuvių į 50 familijų ir gal dusyk tiek pavienių. Lietuviai turi dvi pašelpines draugijas: Lietuvių ukėsu dr-tė, liuosa, gyvuoja jau penktus metus po čarteriu SLA., turi 53 narius, ir šv. Juozapo d-tė, bažnytinė. gal ir su tiek pat narių. Viena antrai nieko nekenkia, sutikime gyvena. Teipgi yra LSS. 48 kuopa, bet pastaroji labai mažai turi narių, gal dėl to, kad beveik nėra gerų vadovų, gerų darbininkų prie agitacijos, o be to kenkia druti katalikai, kurie murma, kad «sošilistai» norį tikėjimą išardyti... Taigi draugai ir draugės, pirma pažiūrėkite į socialistų platformą (programą), skaitykite darbininkiškas knygas ir laikraščius, atekite prakalbų paklausti, tada jūs persitikrjst, kad socialistai kitu kuo rupinasi, o ne tikėjimo išgriovimu. — Pažiūrėkim į prancuzus, anie čionai ne turėjo jokios organizacijos, nė pašelpinės, nė darbininkiškos, bet pribuvus jų tautos kalbėtojui (socialistų partijos) 19 d. gegužės šių metų, susitvėrė kuopa iš 19 narių ir dabar vis didinasi kuopa. Kodėl mes, lietuviai, teip apsileidžiam? Jau lietuvių soc. kuopelė tretį metai gyvuoja, bet vos su 7 draugais. Draugai, nepasilikim nuo kitų!

J. Dilbaitis

Pittston, Pa. Darbai šioj apielinkėj eina neblogiausia anglių kasyklose: dirba kasdien. Yra viena kasykla, kur gali gauti darbą ir iš kitur atvažiaavęs, nes darbo davėjas pamatęs šviežią darbininką atėjusį pas jį darbo prašyt, jau žino, kad neatėjo su tuščia ranka, bet atuešė jam kokią penkinę, dešimtinę. Tai pradeda tuo senus darbininkus «kikin!» kurie turi butinai darbą pamesti, o naujas, davęs jam (bosui) dešimtinę, užima ano vietą. Visuose šaptuose beveik tas pats 8-to, 9-to ir 10-to šapto bosai jau neima nuo kožno pinigų, bet turi tam tikrus agentus, kurie jiems patarnauja. Žinoma, daugiausia tą atlieka lietuviai. Jeigu norėtum gaut «pleisą» ant virš minėtų trijų šapty, tai nereikia eit boso prašyt, bet nusiuntei per pačtą (t. y. agentą) 25 dol. ir tau duoda žinią, kad atsinešk tulšis (reik paminėt, kad ant tų trijų šapty neblogi darbai).

24 d. geg. vietinė LSS. 32 kuopa parengė prakalbas. Žmonių prisirinko beveik pilna svetainė. Kalbėjo F. Bagočius iš Pittsburgo, ir Živatkauckas iš Scrantono. Aukų surinkta \$ 3.26, kuriuos publika paskyrė į LSS. 7-to rajono

išdą agitacijos reikalams.

Pittstono kunigas Kaupas bažnyčioj aiškino per pamokslą, kad aukos esą reikalingos tik bažnyčiai (mės matom ir patys, kad jos yra reikalingos, ba kas nedėlią renka), o jūs, girdi, nenorit aukauti, verčiau nueirate ten, kur už dyka dešimtuką paima (mat prikišo prakalbas), o ten daugiau nieko neišgirstat, kaip tik niekinimą bažnyčios, keikimą kunigų ir teip visokias blevyzgas. Mat kunigams rodosi, kad jie keikia socialistus, tai ir socialistai keikia juos. Bet pas žmones susipratimas vis auga, jau jie prakalbas nevadina blevyzgomis.

Socijalistas.

Minersville, Pa. Pas mus 28 geg. lošė teatrą «Audra Giedroje». Lošė teatrališka kuopelė iš Shenandoah. Pelną paskyrė «laisvės kovotojams», jeigu atliks, apmokėjus kaštus. Ale aš misliju, teatrininkai turės pridėt savo, ba žmonių teip mažai buvo svetainėj, kad net gėda: suskaičiau 145 ypatas. Minersvillečiai nuo visko geresnio atsisaldo, o pirmą vietą užima smuklėse. Mat buvo tą dieną šeštinės, tai reikėjo giedot karčiamose, su galvoms apsvaigusiomis negalėjo eit į teatrą.

Vietiniai teatrininkai jau baigė mokintis dramą «Živilė», bet dviem atsitraukus, turėjo viskas ant vėjo nueit. Teatrališka Dr-tė negauna merginų. Kad ir gauna, tai tos pame ta, baigiant mokyti. Įstabu, kad iš tiek merginų, kaip rožių, neatsiranda išmintingesnių, ką išmanyti, apie prakilnesnę dailą, negu puosti vien savo kuną, paliekant tuščią galvą.

Lietuvaitė.

Spring Valley, Ill. Kadangi visų šalių darbininkai vis žengia pirmyn susipratime ir kovoja už buvį, tai ir Spring Valley labiau susipratę darbininkai, laikydami už savo pareigą veikti ką nors darbininkų labui, parengė prakalbų vakarą 2 d. gegužio, atminimui darbininkų šventės. Kadangi LS S. kuopos prakalbas 23 d. vasario juodašimčiai lietuviai ir lietuvės paardė, tai dabartines prakalbas surengė «Sunų Lietuvos didvyrių» draugystė, turinti savo charterį, o LSS. kuopa buvo kaipo pagelbininkė. Salę pasamdė nuo italy, kurie užtikrino, kad tvarka bus užlaikyta. Kalbėtojas buvo pakviestas iš Chicagos, P.Puskunigis, kuris aiškioj kalboj nurodė dėlko darbininkai tik vargus turi kęsti, ir kaip savo buvį pagerinti. Ant pabaigos kalbėjo apie moteris. Be to kalbėjo Malys, Žvingilas ir Vienbiskis. Tarpe prakalbų Alena Lingiutė deklamavo eiles «Prie mokslo». Žmonių buvo nemažai; užsilaukė gerai, išskiriant kelis nenuoramus. Tapo sutarta laikyti prakalbas ir 3-čio, gegužio, tuojaus po pietų; žmonės buvo užprašyti sueit. Aukų surinkta pridengimui išlaidų \$ 4.41. Gegužio 3-čia, suėjo žmonių diktas pulkelis. P.Puskunigis perskaitė trumpą prelekciją, tēmoje: «Kaip išvystė žmogaus protas» ir kalbėjo, kokia privalo buti visų žmonių renkama valdžia.

A. K-as.

Des Moines, Iowa. Šitas nešvarus miestelis guli ant kranto tarpe dviejų upių; gyventojų yra 90 000, visokių tautų, tarp kurių daugiausia žydų. Lietuvių yra 12 šeimynų; pavienių paskutiniu laiku gana daug privažiavo. Lietuvių suprantančių darbininkų reikalus visai nėra, naudingų kalbų negirdėtis, skaitymu teipgi mažai teužiima. Lietuviškų laikraščių čia ateina 2 egz. «Saulės», 3 «Lietuvos» ir po 1 «Kovos» ir «Pirmyn». Darbai daugiausia anglių kasyklose, ale ir ten mažai tedirba. Yra kelios plytynės, 1 gyvulių skerdykla ir šiaip mažos gelžies dirbtuvėlės. Visur darbininkų mažai tepatelpa.

Skriaudžiamasis

RUSIJA. Peterburgas. Kovo 15 d. užsinuodijo jaunas studentas, lietuvis, vietinės LSDP. inteligentų kuopelės narys, Jonas Bagdonas. Tarp rusų jaunuomenės toki atsitikimai pasidaro darbar paprastu daiktu. Ir tai suprantama. Nuslugus revoliucijai, užvieštavus reakcijai ir kartuvėms, didelė dalis tos jaunuomenės, kuri teip sparčiai ir smarkiai kovojo pirmose eilėse revoliucijos dienose, matydama prieš apgalėjimą, atšalo nuo liaudies judėjimo, įsigilimo į save. O tas kelias ar anksčiau ar vėliau prives kiekvieną jautriąją dvasią prie konkluzijos, kad žmogaus gyvybė tiktai jam priguli, kad ji niekam nereikalinga, kad geriau bus prasišalinus nuo tos gyvenimo kovos. Ir prasideda ta baisi nusižudymų epidemija. Užkrėtė ji ir mus, kaip tą matom iš Bagdono pavyzdžio. Ir duokit, dievai, kad jis butų vieninteliu! Visam tam atsitikime baisiausias buvo tas, kad baisiai svarbią rolę lošė ir vargingas materijališkas Bagdono padėjimas.

Liudna, teip liudna buvo jį lydint į kapus, kad net ir apsakyt sunku. O kartu ir sąžinė tyliai nerimavo. Nes daug ir mūsų jautė save kaltais tam atsitikime, bet tos kaltės nematė.

Skruzdė.

IŠ LIETUVOS. Padoviny, Suvalkų gub. (Iš laiško pas V.J., Meriden, Ct) Duodu žinoti kas pas mus atsitiko. Padovinio valsčiaus kanceliarijoj 15 kovo naktį nukirto caro paveikslas galvą; raštininkui už šnipinėjimą sukaršė 16 k., o vaitui P.Vasiliauskiui sušaudė duris ir langus. Jis gyvas išliko gal tik po pečium. Už tą darbą kaltę meta ant kurių norėjo, nes kaltininkai susekti nebuvo. Bet mus vyriausi šnipai padavė skundą ant 4-rių draugų: iš Padovinio ant Miko Kirtikliuko ir Petro Ulevičiuko ir iš Varnupių kaimo ant Tuliekučių, dviejų brolių Kirtikliukų ir Ulevičiukų paėmė į kalėjimą, o Tuliekučiai pasprudo į užsienį. Iš šio atsitikimo supranti, broli, kokia sunki kova yra su tokiais šnipais, kurie suvis nekaltus mus brolius išduoda ir paduoda į nagus caro budelių. Minėtus du draugu visai nekaltai išdavė šnipas Petras Vasiliauskas ir da juos gali nuteist į katorgą suvis nekaltai. Tai, mielas, koki pas mus laisvės priešai: šnipai, vaitas ir raštininkas ėda mus nekaltus brolius su savo žiauriais pasielgimais, išduodami valdžiai.

Dar keli žodžiai Svirpliukai.

Spring Valley, Ill. LSS. 2; kuopa per susirinkimą laikytą 17 gegužio, rado reikalingu pasiūsti drg. Svirpliukui kelis žodžius, kas link jo (Svirp.) su drg. A. Krajaucku.

Svirpliukas N 20 «Kovos» nori «žinoti dėlko A.K.» ant jo «teip užsiuola, suvis neteisingai». Męs draugai 23 kuopos atsakom: kad A. Krajauckas «užsiuola» teisingai: teisingai permatė mūsų draugų sujudimą, ir teisingai parašė, kad «ir be to jau žmonės skaudžius nuosprendžius kuopai taisė», nes tą patvirtina atsitikimas 23 vasario, kur tamsioji minia paardė kuopos parengtą susirinkimą ir prakalbas; ir dabar kuopa negali daryti viešų susirinkimų lietuviškose svėtainėse, teip pat draugus, kaip kurie niekšai užkabinėja, praeinaučius gatvėmis. Tai ar ir dabar Svirpliukas sakys, «kad nė maž to nebuvu». Laužas pagiežos per nesuipratėlius tada jau buvo kraunamas, o P.M. per savo niekišką pasielgimą, numetė kibirkštį, kad laužą padegti, ir tuomi jis (P.M.) mums daug kenkė; ant kiek jis užkenkė visai LSS. abelnai draugai gali matyti iš žinių apie jį paduotų laikraščiuose, o su Svirpliuku neverta ginčytis, nes jis nemato to, ką prieš savo akis turi: ką ir parodo jo parašyti žodžiai, kad A. Krajauckas «meta ant jo kalčią, kad ir jis ten pribuvęs į kuopa ir padaręs netvarką»; to A.K. rašte nėra. Męs nežurim «kas tokia per ypata», tik žiurim ką veikia, arba ką nuveikė dėl gero žmonių. Teip mums ir nerupėjo, «kas tokia per ypata» Svirpliukas, tik męs matėm jo raštelį «Kovoje», ant kurio Krajauckas teisingai atsakė; ir ant toliau męs prašom Svirpliuko, arba teisingiau ir aiškiau aprašyt atsitikimus, o jei Sv. to negali, tai suvis mūsų draugų nekliudyti ir ne priversti mus gaišinti laiką ir vietą mūsų laikraštyje dėl tokių dalykų, kokie «ir neprigulėtų nemaž talpiti», o kuriuos Sv. pats pirmiausia patalpino.

Už 23 kuopą pasirašė šie draugai:

Organiz. A. K r a j a u c k a s, išdin. J. G v a z d i n s k a s
prot. sekr. J. L i n g i s, fin. sekr. Ant. G u s t a i t i s.

Gerbiama Rėdystė «Kovos», bukite maloni patalpinti šį raštelį dėl užbaigimo polemikos A.K. su Svirpliuku. A. Krajauckas pats turėtų atsakyti, arba ne, tai jo dalykas; bet kad jis (A.K.) teisingai Sv. atsakė, o Svirp. tam priešingas tai męs visi atsakom.

Red. prierašas: Kada gi nuo tų atsakinėjimų eisite, draugai, prie darbo? Nes žodžiais neatitaisoma, kur reikia darbo.

DARBININKO KRONIKA.

Iš Susivienijimo Liet. A. seimo atsibuvusio Serantone (Pa.) 25—29 d. gegužės, ypatingai paminėtini šie įvedimai demokratizmo apyrbėj: «Palikti visuotiną balsavimą, tik pagerinti jo sistemą suvaržant politikavimus; prie balsavimo ir pasiuntinystės nepri-

leisti jaunesnius kaip 16 metų amžiaus narius; rinkimą moterų į centro valdybą palikti senoviškai» (turbūt, nerinkti.). Neaiškus ir keistas nutarimas: «Kandidatai į Centro valdybą turi patys persitatyti per Organą, parodant savo tinkamumą». Toliaus: «Talpinimas raštų organe palikta redaktorius valiai. Kelianti vaidus raštai bus leisti per Literatišką Komisiją, ar juos talpinti ar ne»; «Redaktorių už prasikaltimus gali seimai prašalinti»; «Nepriimti į Organą stebūklingų daktarų apgarsinimų»; «Centrališku viršininku gali būt renkami 21 metų sąnariai. Tas priimta 52 balsais prieš 48».

Seimas nutarė, kad organas šeimynoms būtų siunčiamas po vieną ekz. («Tėvynė» N 20).

Rusijoj kumščios eina į darbą, nepaisant, ką įstatymai sako, «kumščių muštynės uždrausta». Kazaniuje «Volžskij Listok» redaktorių, užklausus policistams, kur einas, atsakė: «Kas jums darbo, kur aš einu». Policistai paliepė vienam mėsininkui ir tas parmušė redaktorių ant žemės ir ėmė pert. — Prof. Miliukovą, jo namuose, apkumščioavo vieno laikraščio bendradarbiai.

Eina gandas, kad buvusiojo Amerikos anglekasių unijos prezidento John Mitchello draugai po Pensylvanijos kasyklų rajoną darbuojasi, kad Mitchellis būtų nominuotas į Jungtinių Valstijų vice-prezidentus per demokratų susivažiavimą Denver mieste, Koloradoj. («Daily People»).

«Vil. Žinios» padavė (N 97) sumanymą įsteigti «lietuvių laikraščių biurą arba agentūrą», kurio uždaviniu būtų telegramu suteikti laikraščiams žinias, kad nepasivėlytu ir kad visuos laikraščiuose galėtų patilpti ypač svarbiausios žinios. Tokiu būdu įvyktų ir korespondentų profesija.

«Der Wahre Jacob», satyriškas vokiečių socialdemokratų laikraštis, leidžiamas Vokietijoj, yra persekiojamas Amerikoj. Pačtos viršininkas Wymen iš St. Lois neleidžia jo per pačtą dėlto, kad «nepadorus». «Wahre Jacob» mat piešia visokius prispaudėjus tai galvijais, tai asilais ir t.p. — dėlto, turbūt, nepadorus. To laikraščio 300.000 ekz. išsiplatina po Vokietiją, Austriją, Prancūziją ir Angliją, tik «laisvoj» Amerikoj jam nėra laisvės. (Neseniai New Yorke užginta pardavinėt itališką (iš Rymo) «L. Assino» (Asilą), dėlto, kad ten katalikų bažnyčią išjuokia).

Birž. 1 d. Paryžiuje buvo penktasis tarptautiškas bovelnos verpyklų ir austuvių savininkų susivažiavimas, kuriame dalyvavo 15 šalių atstovai, tame ir iš Japonijos ir Indijos Rytų. Ameriką tame darbininkų išnaudotojų susivažiavime atstovavo delegatai nuo «American Cotton Manufacturers», «National Association of Cotton Manufacturers» ir «Southern Cotton Association».

Seinuose kunigai žada leisti mėnesinį laikraštį «Vadovą», kurs tarp kitų bažnyčios reikalų «didžiausią atydžią atkreipsias į Dievo žodžio skelbimą», bet tas skelbimas tai bus «kova su bedievybės raugu», su «apšviestais atžagareiviais»: «tas pats ginklas (raštyja) reikėtų ir mums suvartoti jų pačių pražuvimui» — sako pralotas Antanavičius.

Biblijografija.

Kaip valstiečiai kovoja už žemę ir laisvę. Iš rusiškos vertė P. Narvydas. Spauda «Vienybės Lietuvininkų». Brooklyn, N.Y. 1908 m. 40 pusl.

Iš kur atsiranda nusidėjėliai. Socijologiškas piešinys. Parašė A.J. Spauda ir lėšos «Vienybės Lietuvininkų».

Brooklyn, N.Y. 1908 m. 22 pusl. Kaina 10c.

Šiaurės Karžygiai. Keturių veikmių tragedija. H. Ibseno. Vertė K.Puida. Turtu ir spauda «Lietuvos». Chicago, Ill. 1908 m. 77 pusl.

Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o. Vertė J.Laukis. Turtu ir spauda «Lietuvos». Chicago, Ill. 1908 m. 136 pusl.

Revoliucijos žmonės. Parašė A.Niemojevski. Vertė K.Puida. Turtu ir spauda «Lietuvos». Chicago, Ill. 1908 m. 76 pusl. Kaina 20c.

«Koval» atsiųsti rankraščiai.

4 kp. Komiteto — «Atsišaukimas į draugus Joniškiečius»; S. Strazdo — «Man gailu»; Ten buvęs — «Ne universitete apsišviesime»; F.J. Bagočiaus (6 kp.) — «Kovos» krizio dėlei.

Pranešimas «Kovos» skaitytojams.

Visi, kurių prenumerata už «Kovą» išsibaigus, malonėkite kuogreičiausia atnaujinti, arba duokite žinią, kada atnaujinsite, kad neprisieitų pertraukti «Kovos» siuntinį.

Atnaujindami prenumeratą pasiskirkitesau dovaną. (Skaitykite šiame numeryj: «Dovanos «Kovos» skaitytojams»).

LSS. sąnariams: — Draugai, kurių duoklės yra nemokėtos viršaus trijų mėnesių, malonėkite užsimokėti; kurie negali užsimokėti, o nori būti LSS. sąnariais ir skaityti «Kovą», tegul praneša per kuopos sekretorių, kas per priežastis.

Jeigu prenumeratoriai ir LSS. sąnariai neužsimokėjusieji neduos jokios žinios apie save, tai tiems šitas «Kovos» numeris bus paskutinis.

Dovanas, kurias esame paskyrę naujiems skaitytojams, turime ant rankų «Kovos» redakcijoj. Taigi tie, kurie užsirašys «Kovą» arba tie, kurie gaus reikalingą skaitlių skaitytojų, yra užtikrinta, kad tikrai ir tuojaus gaus jiems priklausančias dovanas.

«Kovos» administracija.

Didelės dovanos «Kovos» skaitytojams.

«Kovos» skaitytojai, kurie pirmiausia gaus dešimt naujų skaitytojų, pilnai užsimokėjusių už ištusus metus, gaus dovanų auksuotą laikrodėlį, paaukautą draugo F. Bagočiaus.

Antras, kuris surinks dešimt naujų skaitytojų gaus puikią vyriškų drapanų eilę (siutą), paaukautą dr-go A.Daniuno, \$ 10 vertės.

Visi kiti, kurie paskiaus surinks po dešimt skaitytojų arba ir po mažiaus, gaus už kiekvieną skaitytoją 50c. vertės knygų, kurias galės sau pasiskirti iš «Kovoj» pagarsintų knygų.

Už kiekvieną pusmetinį skaitytoją gaus knygų už 25c.

Be šitų dovanų, kiekvienas naujai užsirašęs «Kovą» vieniems metams gaus dovanų dvi labai puikias knygeles 65c vertės: «Svajus» ir «Gyvybė», paaukautas drg. J.Viskoškos, arba, kurie norės, galės pasiskirti sau už 50c. iš knygelių pagarsintų «Kovoje».

Šitos dovanos tęsis nuo «Kovos» N 24 iki pabaigai liepos (July) mėnesio.

Kurie norės gauti tas puikias dovanas, tegul nepraleidžia dovanai laiko. Dabar yra gera proga.

«Kovos» Administracija.

KLaidu atitaisymas.

«K.» N 24 strapsnio antraše «Socijalistų partijos platforma 1908 metais», vieton žodžio «metais» turi būti «metams».

«Kovos» N 24, straipsnyje «Rezultatas LSS. IV rajono 1-mo ir 2-ro referendum'o», balsavimo pažymėjime 1-mo referendumo, vieton 26 kp. «už» balsavo 5, turėtų būt ženklas — (nieko). Taigi ir viso labo balsavo už įnešimą 38 balsai, o ne 43, kaip tenai pažymėta

LSS. IV rajono susinešimų sekr. A.Purvis.

APGARSINIMAI.

VII-to Rajono (Luzernes pavieto) kuopoms.

Užkviečiu visas LSS. kuopas VII-to rajono prisiųsti delegatus ir įnešimus į 2-rą konferenciją, kuri atsibus 3-čią ir 4-tą liepos pas P.Savą, 13 So. Pennsylvania Ave., Wilkes Barre, Pa. Org. M.Padolskis.

Draugams delegatams IV Susivaž.

Kaip atmena draugai, baigiant susivažavimą, buvo nuimta fotografijos. Dabar yra jau gatavos. Išėjo vidutiniškos, ir norintiems, puikus atminimas. Taigi draugai ir draugės, kurie norite ją turėt, malonės prisiųst 50c., pridėdami 5c persiuntimui. Kur delegatai buvo keli iš vienos vietos tie gali siųst pinigų sykiu. Galite reikalaut adresu

fotografisto: J.Drižas, 500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. arba mano adresu, 228 Gertritt st.

Delegatas IV Sus. A. Bernotas.

Pranešimas.

Tik-ką išėjo iš spaudos knygutė «Darbininkai ir ju ateitis», parašyta Rėk. 43 puslapių. Kaina 12c.

Knygutėje trumpai, bet aiškiai išrodyta dabartinis darbininkų vargingas padėjimas, reikalingumas jiems šviestis, vienytis ir, kad atsiekti geresnį surėdymą, kuriame nebus nė krizių, nė bedarbių, nė dykaduonių ponų, nė badaujančių vargšų. — Šią knygutę verta perskaityti kiekvienam darbininkui.

Knygutė galima gauti «Kovos» adminis-

tracijoj, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Agentams ir knygynams nuleidžiama 50%.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškome Konradą D'eisteteną, gyvenusį keletą mėnesių atgal Pittsburg, Pa. Bartlingo saliuone. Kas apie jį žino malonės pranešti šiuo adresu:

Antanas ir Celina Gavenskiai, Pilviškiai, Suvalkų gub.

Russia-Lithuania. [25]

Reikalauju apsiavedimui merginos. Turi būt šiek tiek apsišvietusi, mokėti gražiai skaityti lietuviškus laikraščius ir knygas. Meldžiu tuoju atsišaukti šiuo adresu:

S.R. Budrius,

453 So. Canal Str. Chicago, Ill. [25]

Illinois valst. Rajonui.

Kuopos Ill. rajono, kurios da nebalsavot ar mokēt, ar ne po 5c. kas 3 mėnesiai į Ill. rajono išdą, teiksitės dabar galutinai nubalsuoti ir rezultata prisiųst organizatoriui iki 30 birželio, nes vėliaus balsavimai neturės vertės.

Nuo Ill. rajono į Veikiamąjį Kom. atstovu išrinktas drg. J. Švermickas, narys 4 tos kuopos.

Org. P. P u s k u n i g i s,
3239, So. Halsted St. Chicago, Ill

AGENTAI „KOVOS”.

W. Quesal, 441 Herriot st. Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 148 Ohio st. Mc Kees Rocks, Pa.
A. Kallnauskas, 4458 So. Honore st. Chicago, Ill.
T. Kubilsky, 66 Porter ave. Brockton, Mass
J. Keršis, Box 323 Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So Greene st. Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
P. Kačiulis, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st. Brooklyn, N.Y.
A. Dumbria, Box 512 Melrose Park, Ill.
P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.

S STANKEVYCIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.
Ch. MAJUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
B. Kondratavicius, Box 659 Wilmerding, Pa.
J. Vaitkevicius, 40 Walnut st. New Haven, Conn
J. Jasulevicius, Bx 6 Minersville, Pa.
P. Meškiniš, 775 N. Montello st. Montello, Mass.
P. Norkus, 255 River st. Paterson, N. J.
A. Kašuba, 129 Joseph ave. Rochester, N. Y.
J. Lukosevicius, S.E. Cor. 12th & Ritner st. Phila., Pa.
M. A. IGNOTAS, 1028 So. 2nd st. Philadelphia Pa.
E. FROMES, 73 Grand str. Brooklyn, N. Y.
F. NARVYDAS, 544 W. 9th str. New York, N. Y.
J. STASKUNAS, 1515 Sheffield st. Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st. Newark, N. J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.
A. Diržulaitis, 155 Metropolitan av. Brooklyn, N. Y.
M. Fanstiel, 4501 Hermitage av. Chicago, Ill
K. J. Baranaukas, 452 Collinsville av. E. St. Louis, Ill

«Bedarbių klausimas».

Toks vardas «Dilgėlių» Bendrijos išleisto paveikslas, perstatančio šiandieninę bedarbę ir kaip ji gali būt išrišama. Paveikslas, gana didelis (8 x 11 colių), ant gražios, glencevotos nesulūžtamos popieros, kaštoja su prisiuntimu 15 centų. 10 ekzemplierių — 80c.; 20 ekz. ir daugiau — už pusę kainos (po 7½ cento). Užsisakant mažiau kaip už dolerį, pinigų galima siųsti pačtos markėmis. Adrisuoti reikia šiaip: «DILGĖLĖS»,
1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Lietuvių Draugystė Amerikoj

„Laisve”

uždėta Pittsburg, Pa. 24 d. vas. 1907 m. Mokestis 50c. mėnesiui, pašalpa \$7.00 į savaitę. Visi draugai iš Amerikos yra kviečiami prisidėt pavieniais arba tvert «Laisvės» kuopas. Drauge kviečiame visas gyvuojančias draugystes prisidėt prie mūsų ir tuomi sutvert Sąjungą Lietuviškų Pašalpiinių Draugysčių. Norintieji matyt Konstituciją, atsiliepkit pridėdami 25c. krasos ženkleliais, pas dr-stės sekretorių
F. J. Bagočius,
Box 1399 Pittsburg, Pa. (30)

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekioja \$ 2.00.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c
NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c
Pinigus siųskite per Mony Order arba pačto markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorėjų ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Telgpi turi sąkrovą vėlokių Lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Puikus laikrodėlis už \$3.75

Pirmiaus siuntimo pinigų iškirpk šita apgarsinimą ir prisiųsk mums su savo adrisu, mes prisiųsime per ekspresą C.O.D. ant pažintėjimo laikrodėlių ir lenčiųgėlių gvarantuotai paaukuotą.

M. C. FARBER,
Dept 104-256 Dearborn St., Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.
VISIEMS ŽINOMAS
Dr. Philip Rovno,
423 Pine St. Philadelphia.
PRIIMAMOSIOS VALANDOS:
Iki 10 išryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudratinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims reguliatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gyduolė	75c
St. Gothardo allejau	
Mostis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gydnolių.

E.W.Gilas SE. Cor. 2nd & Federal st.

Lietuviai pasinaudokite proga.

Ant pardavimo

Bučerne ir groserne

Biznis puikiai išdirbtas. Vieta labai gera, apgyventa lietuviais. Norintieji plačiau apie tai žinot, malonės atsilankyti ant šio adriso: 3530 Wharton str.

PHILADELPHIA, PA.

„RAISTAS”

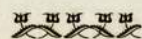
Garsingoji knyga, išėjo iš spaudos, lietuviškoje kalboje, kuri parašyta vieno iš geriausių Amerikos raštiniukų, versta iš angliško originalo.

Raistas teip žingeidi ir visoj pasaulėj reikalaujama, kad jau išversta į 18 ką visokių kalbų. Mums tuom akyvesnė, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo išlipimo iš laivo ir visą gyvenimą Amerikoje kaip zerkole — perstato.

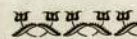
Perskaites Raista, geriaus pažįsi Amerikos gyvenimą, ne kaip daug metų čia gyvenęs, ir visų suktybių paslaptis; atrasi kaip padaro apgavikai didelius pinigų. Daug kytrumo yra toj knygoj.

RAISTAS aiškiai parodo, kaip kapitalistai barbariškai apgaudinėja darbinikus, kaip sužaga jų moteris, suardo šeimynų gyvenimą, nustumia į paleistuvystę, ir kaip mėsos skerdiyčios primaišo visokių biaurybių nuodijant žmones.

RAISTAS didelė knyga dabar prekioja tik **1 dol.** Pasiskubinkit, nes mažai teliko knygų. Siunčiant pinigų adrisuot.

J. NAUJOKAS

Madison Sq. Sta. box 189,

New York City.

„K o v a”

Išeina kas pėtnyčia. Prenumerė | visas **☉** „KOVA” The Lithuanian Weekly, publi-
dalis evieto: **☉** shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams \$ 2.00 **☉** So. 2nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui \$ 1.00 **☉** Subscription rates:
Apgarsaimų prekė: **☉** One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; **☉** Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 **☉** Advertisement rates on application.

Stuđiant raštus, pinigų ir visokiųose redakcijoje reikalauose susirašant, adrisuokite:

«**KOVA**», S.E. Cor. Moyamensing Ave. and
McClellan Str. Philadelphia, Pa

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

• Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	K. Liutkus, 109 Grand st., Brooklyn, N.Y.
II-ro Rajono	A. Bernotas, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III-čio " "	F.J. Bagočius, Bx 1399, Pittsburg, Pa.
IV-to " "	Miss M. M. Rice, Gen. Del., New York, N.Y.
" "	P. Norkus, 25 Van Buren st. Passaic, N.J.
" "	A. Purvis, 544 W. 49 st. New York City, N.Y.
Mass. Valst. Rajono	A.J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
V Rajono	A. Antonov, Bx 538, Minersville, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 120 Grand st. Brooklyn, N.Y.
S. Stankevychius, 60 Wells st., Hartford, Conn.
T. Andziulaitienė, S.E. Cor. 12-th & Ritner st., Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmėdis J. S. Ukys, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B. Žilurys, Bx 371, Naugatuck, Conn.
Archiv., J. O. Shirvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

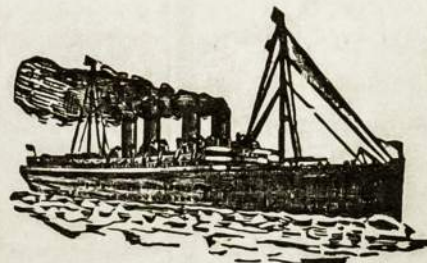
Pirmėdis, J. S. UKYS, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J. S. PRUSELAITYS, 17 James st., Waterbury, Conn.
Izdininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius - izdininkas:

P. Dubickas, 1518 E. Moyamensing Ave. Philad'a, Pa.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šal-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

100 tukstanciu iš po spaudos

Naujos Lietuviškos daktariškos knygos jau
išėjo „**VADOVAS Į SVEIKATĄ**”.

Ir vėl 100.000 išleista tos knygos, kurios vėliansias išda-
vimas, yra su daug pridėjimų, plačiau išaiškinta visokios
ligos, kaip būti sveiku ir nuo ligų apsisergėti, pripildyta

Direktoriaus:

COLLINS New York Medical Instituto.

Apart moksliskų raštų kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra
daug žingeidžių pamokinimų, apie vyrų su moterims susituokimą, ką iki
šiol dar nieks teip atvirai ir drąsiai neaprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą”.

Tą knygą suviršum 200 lapų didžio, kiekvienas, kuris tik atsins 10 c.
markėms už prisiuntimą, apturės per pačią VADOVĄ Į SVEIKATĄ dykai.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir mote-
rims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išsi-
gydyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reika-
lingas žinias.

Jeį sergi, pirmiau negu kreipsies pas kokį daktarą, kad nes-
sančią ligą neįkalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk VADOVĄ Į SVEIKATĄ.

Teipat **Collins N.Y. Medic. Inst.** daktarai, vyrų ir
moterų visokias ligas gydo pasekmingai, nes pergalejimu ligų vartoja
grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai
aprašyk ligą (lietuviškai), kad liga bus išgydoma ir bus prisiusti vaistai,
tai kokio skyriaus ar vardo ligų nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinė-
jama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės, tik ne į Rusiją. Adresuok:

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st. New York, N.Y.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 p.

Dr. R. Mielke, aprūpintojas gydinį Institute.

Visu atydai.

„**KOVOS**” spaustuvėj yra spauzdinama visoki stam-
besni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir
tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už vi-
siems prieinamą prekę.

Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuo-
jaus kreipkitės į «**K-s**» spaustuvę ir busite užganėdinti.

TABAKO NAUDOTOJAMS

Kiekvienas, kuris apsilms parduoti mūsų tabaką savo pažista-
miems už \$ 6.00 verties, gaus šitą dailų laikrodėlį dykai. Gvarantuo-
tas ant 20 metų, dubeltavi dailus lukštai, užukamas ir nustatomas
ausuke. Reguleriška laikrodžio prekė \$ 23.00.

Mūsų reikalaujame pardavėjų kiekviename mieste, kurie garsintų
mūsų pipkes, cigaretes ir tabaką. Šitą tabaką vartoja Europos vieš-
patystėse k.t.: Austrijoj, Bosnijoje, Gercoginoj, Turkijoje ir Rusijoje.
Šitą tabaką visi pamylėjo už tai, kad nedegina liežuviu ir nedžiovi-
na gerklės. Mūsų esame aplaikę daugelį padėkavonių už puikų tabaką
ir dovanas nuo tų, kurie yra patyrę mūsų tavorą. Prašykite per laišką
pilno paaiškinimo, arba tiesiog pareikalaukite, o mes jums pasių-
sime expresu be pinigų visokio gatunko, vertės \$ 6. Jeigu patiks, jūs
turite savo laiške paminėti, kad pardavinėsite tarpe savo draugų.
Kartu su tabaka prisiųsime dovanai laikrodėlį. Reikalaudami tabako prisiųskite kartu 50c.
stempoms, o likusius 5.50 apmokėsite expresul; arba, jeigu atsiųsime pilnai \$ 6 iš viršaus, mes
pridėsimės auka. Iešingėlių vertės 2.50. Jeigu tavoras nepatiktų, pinigus mes sugrąžiname. Šita
dovana tik ant trumpo laiko, todėl patariame neatidėlioti. Rašykite:

European Tobacco Co.

33 Leonard str. Dept. 76.

New York, N.Y. [7